

KALLELSE

Nämnd	Barn- och utbildningsnämnden
Datum och tid	2017-06-15 Kl. 08.30
Plats	Kommunkontoret, sammanträdesrum Gräsön (SR 1), Östhammar
Närvarorätt	Ärende

ÄRENDELISTA

1. Medborgarförslag angående egen byggnad för högstadiet i Österbyskolan
 2. Medborgarförslag angående skolmaten i Österbyskolan
 3. Medborgarförslag angående fler klassrum i Österbyskolan
 4. Barnomsorgskö och prognos 2017
Föredragande: Anne Lee Larsson
 5. Enskild pedagogisk omsorg: Ansökan om godkännande
Föredragande: Anne Lee Larsson
 6. Enskild pedagogisk omsorg: Ansökan om godkännande
Föredragande: Anne Lee Larsson
 7. Löneläget i Östhammars kommun
Föredragande: Birgitta Kraft
 8. Remiss: Förslag till äldreplan för Östhammars kommun 2018-2022
 9. Årsbudget 2018: Preliminär budget och verksamhetsplan samt flerårsplan 2019-2021
Föredragande: Sara Ersund
 10. Lokalplan
Föredragande: Sara Ersund
 11. Forsmarks skola: Uppsägning av avtal
 12. Information från förvaltningen
 13. Rapporter från skolråd m.m.
 14. Redovisning av delegationsbeslut
 15. Information
 16. Kurs- och konferensinbjudningar
-

.....
Sekreterare Per-Åke Berg

.....
Ordförande Roger Lamell (S)

08.30

1

Dnr BUN-2017-042 Dpl 915
Dnr KS-2017-375 Dpl 915

Medborgarförslag angående egen byggnad för högstadiet i Österbyskolan

Handling A1-2

I medborgarförslag daterat 2017-04-18 föreslås att högstadiet borde ha en egen byggnad med anledning av att det blir fler och fler klasser och alla klassrum är redan fulla, även klassrum som tillhör högstadiet är upptagna av mellanstadieelever.

Kommunfullmäktiges beslut

Medborgarförslaget överlämnas till barn- och utbildningsnämnden.

Arbetsutskottets förslag 2017-05-18

Barn- och utbildningsnämnden överlämnar svaret på medborgarförslaget till förslagsställarna.

Medborgarförslaget anses härmed besvarat.

2

Dnr BUN-2017-054 Dpl 915
Dnr KS-2017-382 Dpl 915

Medborgarförslag angående skolmaten i Österbyskolan

Handling B1

Handling B2 - Delas ut på sammanträdet

I medborgarförslag daterat 2017-04-18 meddelas missnöje med maten som serveras och anses blivit sämre genom åren.

Kommunfullmäktiges beslut 2017-04-25

Medborgarförslaget överlämnas till barn- och utbildningsnämnden.

Arbetsutskottets förslag 2017-05-18

Barn- och utbildningsnämnden tar del av informationen.

3 Dnr BUN-2017-053 Dpl 915
Dnr KS-2017-384 Dpl 915

Medborgarförslag angående fler klassrum i Österbyskolan

Handling C1-2

I medborgarförslag daterat 2017-04-18 föreslås att Österbyskolan ska få fler klassrum. Bristen på klassrum gör att det blir högljutt i korridorerna och man blir grinig, trött och stressad av det höga ljudet.

Kommunfullmäktiges beslut 2017-04-25

Medborgarförslaget överlämnas till barn- och utbildningsnämnden.

Arbetsutskottets förslag 2017-05-18

Barn- och utbildningsnämnden överlämnar svaret på medborgarförslaget till förslagställaren.

Medborgarförslaget anses härmed besvarat.

4

Barnomsorgskö och prognos 2017

Handling D

Aktuell barnomsorgskö och prognos för 2017 redovisas.

Arbetsutskottets förslag 2017-05-18

Barn- och utbildningsnämnden tar del av redovisningen.

5 Dnr BUN-2017-039 Dpl 635

Enskild pedagogisk omsorg: Ansökan om godkännande

Handling E

C Företaget ekonomisk förening ansöker i skrivelse inkommen 2017-05-04 om godkännande att bedriva enskild pedagogisk omsorg i form av familjedaghemsvksamhet för 6 barn i Alunda.

Arbetsutskottets förslag 2017-05-18

Barn- och utbildningsnämnden godkänner att familjedaghemmet Lejonhjärtat från och med 2017-08-01 får driva pedagogisk omsorg i form av familjedaghemsvksamhet vid 1 avdelning för 6 barn i Alunda. De krav på barngruppens sammansättning och storlek, lokalernas ändamålsenlighet och personalens utbildning som ställs i skollag och i kommunens riktlinjer för enskild barnomsorg ska dock tillgodoses i varje enskilt familjedaghem.

Beslutet gäller under förutsättning att verksamheten kommer igång senast 2017-12-31 samt att familjedaghemmet blir godkänt i övrigt.

6 Dnr BUN-2017-055 Dpl 635

Enskild pedagogisk omsorg: Ansökan om godkännande

Handling F

C Företaget ekonomisk förening ansöker i skrivelse inkommen 2017-05-15 om godkännande att bedriva enskild pedagogisk omsorg i form av familjedaghemsvksamhet för 12 barn i Harg.

Arbetsutskottets förslag 2017-05-18

Barn- och utbildningsnämnden godkänner att ett familjedaghem från och med 2017-08-01 får driva pedagogisk omsorg i form av familjedaghemsvksamhet vid 1 avdelning för 12 barn i Harg. De krav på barngruppens sammansättning och storlek, lokalernas ändamålsenlighet och personalens utbildning som ställs i skollag och i kommunens riktlinjer för enskild barnomsorg ska dock tillgodoses i varje enskilt familjedaghem.

Beslutet gäller under förutsättning att verksamheten kommer igång senast 2017-12-31 samt att familjedaghemmet blir godkänt i övrigt.

10.00

7

Löneläget i Östhammars kommun

Redovisning av löneläget i Östhammars kommun jämfört med löneläget i länet samt en redovisning av den årliga lönekartläggningen.

8

Dnr BUN-2017-043 Dpl 900
Dnr SN-2015-50

Remiss: Förslag till äldreplan för Östhammars kommun 2018-2022

Handling G1

Handling G2 - Delas ut på sammanträdet

Syftet med äldreplanen är att skapa långsiktig handlingsberedskap för att möta utveckling av de äldres livssituation i kommunen. Planen omfattar hela kommunens verksamhet.

Remissvaret ska skickas till Socialnämnden senast 2017-07-31.

Arbetsutskottets förslag 2017-05-18

Barn- och utbildningsnämnden tar del av informationen.

9 Dnr BUN-2017-034 Dpl 041

Årsbudget 2018: Preliminär budget och verksamhetsplan samt flerårsplan 2019-2021

Handling H - Delas ut på sammanträdet

Budgetberedning kommer att genomföras i dialog mellan KSAU och nämndens arbetsutskott och förvaltningschef 2017-05-09.

Barn- och utbildningsnämnden ska besluta om preliminär drift- och investeringsbudget och verksamhetsplan för 2018 samt flerårsplan 2019-2021.

Ekonom Sara Ersund föredrar ärendet.

Årsbudget 2018 diskuteras.

Arbetsutskottets förslag 2017-04-20

Barn- och utbildningsnämnden tar del av informationen.

Ekonom Sara Ersund föredrar ärendet.

Barn- och utbildningsnämndens beslut 2017-05-04

Barn- och utbildningsnämnden tar del av redovisningen.

Barn- och utbildningsnämnden yrkar på en budgetuppräkning med 2 procent utöver de 2 procent som tidigare beslutats.

Arbetsutskottets förslag 2017-05-18

Barn- och utbildningsnämnden tar del av informationen.

10 Dnr BUN-2017-044 Dpl 600

Lokalplan

Handling I - Delas ut på sammanträdet

Det finns behov av att ta fram en lokalplan på kort och lång sikt över lokalbehovet. Barn- och utbildningskontoret har under 2016 och 2017 arbetat med att ta fram behov av platser inom förskola, grundskola och gymnasieskola kommande år.

Arbetsutskottets förslag 2017-05-18

Barn- och utbildningsnämnden tar del av informationen.

11 Dnr BUN-2017-033 Dpl 612

Forsmarks skola: Uppsägning av avtal

Handling J - Delas ut på sammanträdet

Mellan Östhammars kommun och Forsmarks Kraftgrupp AB (FKA) finns ett avtal om gymnasial utbildning vid Forsmarks skola, underskrivet 2014-05-21. Enligt § 8 gäller avtalet tills vidare men kan sägas upp senast 1 juli. Några nya klasser tas då inte in till höstterminen påföljande år. Avtalet upphör att gälla den 30 juni tre år efter uppsägningen.

Forsmarks kraftgrupp har 2017-03-20 lämnat in en uppsägning av avtal om gymnasial skola per 2017-07-01.

Arbetsutskottets förslag 2017-04-20

Barn- och utbildningsnämnden godkänner Forsmarks Kraftgrupps AB:s uppsägning av avtalet i den del som gäller själva uppsägningen av avtalet. I enlighet med avtalet upphör därmed verksamheten 2020-07-01.

Barn- och utbildningsnämnden godkänner inte skrivningen i uppsägningen som avser verkan av uppsägningen. Barn- och utbildningsnämnden ger barn- och utbildningschefen i uppdrag att förhandla vidare med Forsmarks Kraftgrupp AB i den del som avser verkan av uppsägningen.

På grund av jäv deltar inte Fredrik Jansson (BOA) i handläggningen i detta ärende.

Barn- och utbildningsnämndens beslut 2017-05-04

Barn- och utbildningsnämnden återremitterar ärendet till arbetsutskottet.

Arbetsutskottets förslag 2017-05-18

Barn- och utbildningsnämnden tar del av informationen.

12

Information från förvaltningen

13

Rapporter från skoloråd m.m.

14

Redovisning av delegationsbeslut

Följande förteckningar över delegationsbeslut redovisas:

Verksamhetsfrågor

2017-05-06 Särskolestrateg Anne Lee Larsson)
(Mottagande i grundsärskolan)

2017-05-11 Förskolechef Jenny Änggård
(Beslut om utökad tid i förskolan)

KALLELSE/FÖREDRAGNINGSLISTA

Datum 2017-06-08 Sid 10 (11)

- 2017-05-15 Rektor Zara Järvström
(Beslut om behörighet och mottagande av elev på nationellt program).
- 2017-05-16 Barn- och utbildningschef Lisbeth Bodén
(Stöd för inackordering)
- 2017-05-17 Barn- och utbildningschef Lisbeth Bodén
(Mottagande av elev, särskilda skäl)
- 2017-05-22 Barn- och utbildningschef Lisbeth Bodén
(Beslut och yttrande i enskilt elevärende mot annan myndighet)
- 2017-06-05 Verksamhetscontroller Elisabeth Lindkvist
(Skolskjuts med taxi särskilda skäl, busskort särskilda skäl val av skola).
- 2017-06-08 Rektor Johan Mattsson
(Beslut att inleda utredning vid kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten).
- 2017-06-08 Rektor Annika Kindvall
(Beslut att inleda utredning vid kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten).
- 2017-06-08 Rektor Michael Greiffeneder
(Beslut att inleda utredning vid kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten).
- 2017-06-08 Rektor Cecilia Ericsson
(Beslut att inleda utredning vid kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten).
-

15

Information

1) Dnr KS-2017-18 Dpl 042
Utdrag ur protokoll fört vid kommunfullmäktiges sammanträde 2017-04-25 avseende Årsredovisning 2016, Östhammars kommun, godkännande.

2) Dnr KS-2017-2 Dpl 003
Utdrag ur protokoll fört vid kommunfullmäktiges sammanträde 2017-04-25 avseende Kommunikationspolicy för Östhammars kommun, antagande.

Arbetsutskottets förslag 2017-05-18

Barn- och utbildningsnämnden tar del av informationen.

3) Dnr BUN-2017-011 Dpl 627
Beslut från Barn- och elevombudet 2017-05-10 avseende anmälan om kränkande behandling.

4) Dnr BUN-2017-020 Dpl 627
Beslut från Barn- och elevombudet 2017-05-22 avseende anmälan om kränkande behandling.

5) Dnr BUN-2017-003 Dpl 900
Beslut från Kammarrätten 2017-04-24 avseende utlämnande av E-post.

6) Dnr BUN-2017-005 Dpl 900
Beslut från Kammarrätten 2017-04-24 avseende utlämnande av E-post.

16

Kurs- och konferensinbjudningar

Kurs- och konferensinbjudningar redovisas.

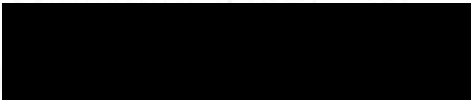
Arbetsutskottets förslag 2017-05-18

Barn- och utbildningsnämnden tar del av redovisningen.

Medborgarförslag

Mellanstadiet högljutt - Egen byggnad — Österbyskolan

Vi tycker att högstadiet borde ha en egen byggnad. Det blir fler och fler klasser och alla klassrum är redan fulla, även klassrum som tillhör högstadiet är upptagna av mellanstadieelever. Som högstadielev känner man sig inte som att man går på högstadiet när till och med mellanstadiet är på samma våning. De är även väldigt högljudda och stör när man har lektion även fast de bara är i korridoren. Eftersom att det inte finns plats för alla eleverna så blir det väldigt trångt och man känner sig undanträngd. Det kan leda till irritation, trötthet och de yngre som skapar en hög ljudnivå gör oss väldigt stressade. När elever börjar koppla skolan med irritation, trötthet och stress så tar det emot väldigt mycket när man ska vakna på morgonen och vet att man måste gå till skolan. Det är inte bra eftersom att det kan leda till att eleverna inte längre kommer på lektionerna eller i värsta fall inte ens kommer till skolan längre. Om högstadiet hade en egen byggnad så skulle högstadieelever få en annan slags gemenskap och det skulle kännas tryggare, lugnare och man skulle vara mer motiverad till att gå till skolan.

Medborgarförslag angående egen byggnad för högstadiet i Österbyskolan

I medborgarförslag daterat 2017-04-18 föreslås att högstadiet borde ha en egen byggnad med anledning av att det blir fler och fler klasser och alla klassrum är redan fulla, även klassrum som tillhör högstadiet är upptagna av mellanstadieelever.

Barn- och utbildningsnämnden är väl medvetna om att det är trångt i Österbyskolan. Barn- och utbildningsnämnden har gett barn- och utbildningschefen i uppdrag, att utreda hur fler klassrum kan åstadkommas, inför hösten 2018.

För att skolan skall hållas ihop och vara en F-9 skola, så kommer utredningen i första hand att se hur det kan lösas inom befintlig byggnad.

Barn- och utbildningsnämnden återkommer när frågan är löst.

§ 59

Dnr KS-2017-382

Dpl 915

Medborgarförslag angående skolmaten i Österbyskolan

I medborgarförslag daterat 2017-04-18 meddelas missnöje med maten som serveras och anses blivit sämre genom åren.

Kommunfullmäktiges beslut

Medborgarförslaget överlämnas till barn- och utbildningsnämnden.

Delges:
Barn- och utbildningsnämnden
Tekniska förvaltningen

Medborgarförslag

Många i österbyskolan är missnöjda med maten som serveras och anser att den har blivit sämre genom åren. Nu har det kommit till den nivån så att saltning är ett måste när det tex är fisk. Detta är inte okej, man ska kunna äta sig någorlunda mätt i skolan. Det känns som att maten har blivit sämre och sämre genom tiden (dvs att man glatt åt maten utan några problem när man gick i tex 2:an) Nånting måste ha hänt då det är en majoritet som tycker detta.

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

§ 61

Dnr KS-2017-384

Dpl 915

Medborgarförslag angående fler klassrum i Österbyskolan

I medborgarförslag daterat 2017-04-18 föreslås att Österbyskolan ska få fler klassrum. Bristen på klassrum gör att det blir högljutt i korridorerna och man blir grinig, trött och stressad av det höga ljudet.

Kommunfullmäktiges beslut

Medborgarförslaget överlämnas till barn- och utbildningsnämnden.

Delges:
Barn- och utbildningsnämnden

Medborgarförslag

Jag tycker att politiker gör för lite för att alla elever i skolan ska trivas och det jag tycker är jobbigast är bristen på klassrum för att det blir så högljutt i korridorerna. Man blir grinig, trött och stressad av det höga ljudet. Jag vill att ni ser till att det blir flera klassrum i skolan. *I Österbyskolan,*

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

Barn- och utbildningskontoret
Lisbeth Bodén

Medborgarförslag angående fler klassrum i Österbybruks skola

Barn- och utbildningsnämnden är väl medvetna om att det är trångt i Österbybruks skola och utreder inför hösten 2018, hur fler klassrum kan åstadkommas.

Barn- och utbildningsnämnden återkommer när frågan är löst.

Maj 2017

2017-05-31

Östhammarsområdet

6 år

5 år

4 år

3 år

2 år

1 år

Barn födda

2011

2012

2013

2014

2015

2016

Befolkning Östhammar

50

55

49

46

57

54

311

Befolkning Snesslinge

4

9

5

12

4

7

41

Befolkning 2-6 år

54

64

54

58

61

291

Logården: 85 platser

Tjänster

Grodan

5

5

4

4

0

0

18

2,94

Grottan

6

6

4

2

0

0

18

2,88

Hyddan

5

4

5

4

0

0

18

3

Kojan

0

0

0

5

8

0

13

2,78

Lyan

4

8

4

3

0

0

19

3,38

20

23

17

18

8

0

86

14,98

Barn/vux

5,74

Extra avd. Grytet: 17 platser

0

0

0

2

13

1

16

3,75

Barn/vux

3,75

Tomtberga: 102 platser

Trollet

3

9

3

6

0

0

21

2,88

Vätten

3

7

5

5

0

0

20

3

Tomten

7

6

3

3

1

0

20

2,9

Alven

9

5

5

1

0

0

20

2,88

Knyttet

0

0

0

2

11

1

14

2,75

Nissen

0

0

0

3

10

1

14

2,88

22

27

16

20

22

2

109

17,29

Barn/vux

6,24

Marieberg: 85 platser

Korallen

6

5

5

2

0

0

18

3,25

Linnean

5

4

5

5

0

0

19

3

Lunden

7

3

5

3

0

0

18

3,25

Saffran

5

4

6

4

0

0

19

2,75

Lillstugan

0

0

0

1

10

3

14

2,83

23

16

21

15

10

3

88

15,08

Barn/vux

5,97

Familjedaghem, Snesslinge

Skolbarn

xxxxxxxxxxxxxx

1

1

0

3

0

1

6

0

xxxxxxxxxxxxxx

0

0

0

0

0

0

0

0

1

1

0

3

0

1

6

0

Familjedaghem, Enskilda 3,5

tjänst

1

4

4

4

4

1

18

1

Placering i procent

124%

111%

107%

109%

92%

111%

Placering i procent Förskolor

120%

103%

100%

96%

85%

103%

Placering i procent Fam. Kom.

2%

1%

0%

5%

0%

2%

Placering i procent Fam. Ensk.

2%

6%

7%

7%

6%

6%

Kö hösten 2017

0

1

2

8

12

29

52

Kö våren 2018

0

0

0

0

0

17

17

Området har i stort sett fyllt alla platser, även extra avd. Grytet är nyttjad under hösten, det kommer att behövas ytterligare en avdelning våren 2018.

Maj 2017**Öregrundsområdet**

Barn födda

6 år 2011	5 år 2012	4 år 2013	3 år 2014	2 år 2015	1 år 2016	Totalt
--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------

Befolkning Öregrund	12	14	18	21	20	13	98
Befolkning Gräsö	3	5	3	6	0	3	20
Befolkning Långalma	12	8	5	6	7	7	45
							163

Befolkning 2-6 år	27	27	26	33	27	140
--------------------------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	------------

Skutan: 68 platser

	0	5	5	5	2	0		Tjänster
Ankaret	0	5	5	5	2	0	17	3,18
Bojen	13	1	0	0	0	0	14	2,66
Jollen	0	4	6	6	0	0	16	3,88
Kajutan	0	4	4	4	4	0	16	3,23
	13	14	15	15	6	0	63	14,7
								Barn/vux 4,29

Extra avd. Kabysen, 10 pl.

0	0	0	0	6	1	7	1,75
---	---	---	---	---	---	----------	------

Tärnan

3	5	3	5	0	0	16	3,03
							Barn/vux 5,28

Familjedaghem, Enskilda

3,5 tjänst

3	3	3	6	4	0	19	0
---	---	---	---	---	---	-----------	---

Placering i procent

70%	81%	81%	79%	59%	75%
-----	-----	-----	-----	-----	------------

Placering i procent Förskolor

59%	70%	69%	61%	44%	61%
-----	-----	-----	-----	-----	------------

Placering i procent Fam. Ensk.

11%	11%	12%	18%	15%	14%
-----	-----	-----	-----	-----	------------

Kö hösten 2017

0	0	0	2	4	6	12
---	---	---	---	---	---	-----------

Kö våren 2018

0	0	0	0	0	2	2
---	---	---	---	---	---	----------

Området kommer att kunna erbjuda plats inom 4 månadersregeln.

Maj 2017**Alundaområdet**

Barn födda

6 år	5 år	4 år	3 år	2 år	1 år
2011	2012	2013	2014	2015	2016

Befolkning Alunda	57	55	58	41	63	50	324
Befolkning Ekeby	7	11	3	4	7	7	39
							363

Befolkning 2-6 år	64	66	61	45	70		306
--------------------------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	--	------------

Furustugan: 102 platser

Björken	5	3	2	2	5	0	17	Tjänster	2,78
Eken	3	6	4	3	3	1	20		3
Linden	6	2	5	1	4	1	19		3
Lönnen	4	2	6	2	4	0	18		2,88
Plantan	6	1	3	4	3	0	17		2,75
Tallen	1	4	7	2	2	0	16		2,88
	25	18	27	14	21	2	107		17,29
								Barn/vux	6,19

Extra avd. Granen, 17 pl.

0	0	0	0	0	0	0	0	0
---	---	---	---	---	---	---	----------	---

Alma: 34 platser

Aspen	2	5	6	2	4	0	19	3,2	
Kastanjen	3	5	5	1	4	0	18	3,2	
	5	10	11	3	8	0	37	6,4	
								Barn/vux	5,78

Myran: 68 platser

Fjärilen	5	6	1	5	1	0	18	3	
Humlan	1	4	7	2	4	1	19	3,3	
Nyckelpigan	5	4	2	3	4	0	18	2,75	
Sländan	7	2	3	3	4	0	19	2,93	
	18	16	13	13	13	1	74	11,98	
								Barn/vux	6,18

Ekeby: 34 platser

Grottan	0	0	3	5	5	0	13	2,88	
Källan	6	10	0	0	0	0	16	2,4	
	6	10	3	5	5	0	29	5,28	
								Barn/vux	5,49

Familjedaghem Alunda:

xxxxxxxxxx	1	1	2	1	2	0	7	Skolbarn	2
xxxxxxxxxx	1	1	0	1	0	0	3		3
	2	2	2	2	2	0	10		5

Familjedaghem Enskilda:

Tomtebobarnen, 4 tjänst	3	3	4	4	4	1	19	Skolbarn	13
Äventyret, 2 tjänst	1	2	2	1	3	0	9		4
	4	5	6	5	7	1	28		17

Placering i procent	95%	91%	102%	91%	79%		93%
Placering i procent Förskola	86%	80%	89%	76%	66%		81%
Placering i procent Fam. Kom.	3%	3%	3%	4%	3%		3%
Placering i procent Fam. Ensk.	6%	7%	10%	11%	10%		9%

Kö hösten 2017	0	0	2	5	7	22	36
Kö våren 2018	0	0	0	0	0	12	12

Området kommer att fylla alla platser, extra avd. Granen öppnas upp i januari 2018.

Maj 2017

Österbybruk

Barn födda

6 år 5 år 4 år 3 år 2 år 1 år
2011 2012 2013 2014 2015 2016

Befolkning Österbybruk

36	44	43	42	58	40
-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------

263

Befolkning 2-6 år

36	45	43	43	57	224
-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	------------

Eken: 102 platser

	6 år	5 år	4 år	3 år	2 år	1 år		Tjänster
Blåsippan	4	3	2	4	5	0	18	3,03
Gullvivan	4	3	2	5	4	1	19	3,38
Tussilago	5	4	2	5	2	0	18	3,3
Vitsippan	2	4	5	4	4	0	19	3,5
Solrosen	0	8	4	3	2	0	17	3,13
Humlan	0	5	5	5	3	0	18	3,2
	15	27	20	26	20	1	109	19,54
								Barn/vux 5,58

Granen: 51 platser

Kotten	6	8	5	0	0	0	19	3,2
Mossan	0	0	2	4	8	1	15	2,88
Stubben	8	5	6	0	0	0	19	3,08
	14	13	13	4	8	1	53	9,16
								Barn/vux 5,79

Extra avd. Linden, 17 pl.

	0	0	2	2	8	2	14	2,88
								Barn/vux 2,88

Familjedaghem:

	6 år	5 år	4 år	3 år	2 år	1 år		Skolbarn
xxxxxxxxxx	2	1	0	1	1	0	5	
xxxxxxxxxx	1	0	2	0	1	0	4	
	3	1	2	1	2	0	9	0

Familjedaghem, enskilda:

Friheten, 1 tjänst	0	0	0	0	0	0	0	
Smederna, 3 tjänst	1	4	3	5	6	0	19	
	1	4	3	5	6	0	19	0

Placering i procent

94%	100%	89%	88%	77%	91%
-----	------	-----	-----	-----	-----

Placering procent Förskola

83%	89%	81%	74%	63%	79%
-----	-----	-----	-----	-----	-----

Placering procent Fam. Kom.

8%	2%	4%	2%	3%	4%
----	----	----	----	----	----

Placering procent Fam. Ensk.

3%	9%	7%	11%	10%	8%
----	----	----	-----	-----	----

Kö hösten 2017

0	1	1	6	11	13
---	---	---	---	----	----

32

Kö våren 2018

0	0	0	0	0	10
---	---	---	---	---	----

10

Området har fyllt alla platser under augusti, extra avd. Linden är öppen under hösten samt behövs ytterligare en avdelning öppnas och en 3:e avdelning till januari 2018.

Maj 2017**Gimoområdet**

	6 år 2011	5 år 2012	4 år 2013	3 år 2014	2 år 2015	1 år 2016	
Barn födda							
Befolkning Gimo	30	36	33	32	36	39	206
Befolkning Hökhuvud	5	7	3	7	5	6	33
Befolkning Valö	4	10	8	5	4	10	41
Befolkning Hargshamn	3	3	2	4	5	2	19
							299
Befolkning 2-6 år	42	56	46	48	50		242

Diamanten: 68 platser

	6 år	5 år	4 år	3 år	2 år	1 år		Tjänster
Bollen	4	6	2	6	0	0	18	2,83
Kulan	4	5	5	3	1	0	18	3
Nallen	5	4	5	3	1	0	18	3,15
PärLAN	2	5	7	3	2	0	19	2,95
	15	20	19	15	4	0	73	11,93
								Barn/vux 6,12

Extra avd. Gungan, 17 pl.

	0	0	0	0	9	2	11	3
Extra avd. Klossen, 17 pl.	0	0	0	1	10	0	11	2,83
	0	0	0	1	19	2	22	5,83
								Barn/vux 3,77

Rubinen: 68 platser

Haren	7	7	5	0	0	0	19	3
Räven	2	5	7	4	0	0	18	3,05
Vargen	0	0	0	7	6	0	13	3
Älgen	7	5	4	2	0	0	18	3,08
	16	17	16	13	6	0	68	12,13
								Barn/vux 5,6

Familjedaghem, Gimo:

	6 år	5 år	4 år	3 år	2 år	1 år		Skolbarn
xxxxxxxxxxxx	0	3	1	1	0	0	5	3
xxxxxxxxxxxx	0	2	0	1	1	0	4	0
xxxxxxxxxxxx	0	0	0	0	2	0	2	0
xxxxxxxxxxxx	2	0	2	0	1	0	5	3
xxxxxxxxxxxx	0	0	0	1	3	0	4	4
xxxxxxxxxxxx	0	2	2	0	0	1	5	3
	2	7	5	3	7	1	25	13

Familjedaghem, Valö

xxxxxxxxxxxx	0	1	1	0	1	1	4	0
--------------	---	---	---	---	---	---	----------	----------

Familjedaghem, Enskild

Sjöstjärnorna, 4 tjänster	3	6	0	6	3	0	18	5
---------------------------	---	---	---	---	---	---	-----------	----------

Placering i procent 90% 91% 91% 83% 83% **88%**

Placering i procent Förskola 76% 66% 76% 62% 60% **68%**

Placering i procent Fam. Kom. 5% 14% 13% 6% 17% **12%**

Placering i procent Fam. Ensk. 7% 11% 0% 13% 6% **8%**

Kö hösten 2017 0 1 0 2 4 21 **28**

Kö våren 2018 0 0 0 0 0 7 **7**

Området har fyllt alla platser under augusti, extra avd. Klossen och Gungan kommer att hållas öppen. Det kommer att behövas ytterligare en avdelning från januari.

Maj 2017**Hela kommunen**

	6 år 2011	5 år 2012	4 år 2013	3 år 2014	2 år 2015	1 år 2016	
Barn födda							
Befolkning Östh. Kommun	223	258	230	227	265	238	
Befolkning 2 - 6 år	223	258	230	227	265		1203
Antal förskoleplatser, 52 avd.							884
Antal extra förskolepl., 6 avd.							95
Totalt antal förskoleplatser							979
Antal familjedaghemsp., 12 dbv							60
Antal ensk. Fampl., 20 dbv							100
Totalt antal platser							1139
Sammanställning placerade och behovsanmälda							
Förskolor	195	216	195	171	177	16	970
Familjedaghem kommunala	5	12	10	9	12	3	51
Familjedaghem enskilda	12	22	16	26	24	2	102
Totalt placerade	212	250	221	206	213	21	1123
Placering % förskola	89%	83%	86%	76%	67%		81%
Placering % familjedaghem	4%	5%	5%	4%	5%		5%
Placering % enskilda	6%	9%	7%	12%	9%		8%
kö hösten 2017	0	3	5	23	38	91	160
Kö våren 2018	0	0	0	0	0	48	48
Totalt i kö	0	3	5	23	38	139	
Placerade och behovsanmälda	95%	99%	98%	100%	94%	66%	92%

Östhammar, Gimo och Österbybruk kommer inte att kunna erbjuda plats med befintliga platser, behövs 1 extra avdelningar per ort till januari 2018.

Ansökan om godkännande av utökning i enskild verksamhet

Ansökan avser godkännande om utökning av befintliga platser eller avdelningar för:

- Förskola
- Skolbarnsomsorg
- Pedagogisk omsorg

Antal avdelningar ¹ _____ Antal platser ⁶ _____

Ort/område: Alunda

Underskrift

Ort och datum för ansökan

Uppsala 2/5 - 2017

Sofia Hallin

Huvudmannens namnteckning

SOFIA HALLIN

Namnförtydligande

Fullständigt ifylld ansökan inklusive bilagor skickas till:

Östhammars kommun
Barn- och utbildningsförvaltningen
Box 66
742 21 Östhammar

Beslut fattas av barn- och utbildningschefen på delegation från barn- och utbildningsnämnden.

Uppgifterna används för administrativa ändamål och behandlas i enlighet med personuppgiftslagen (PuL).

Verksamhetsplanen för Lejonhjärtats Familjedaghem!

Jag heter [REDACTED] och är 32 år, jag bor med min familj i ett radhus ute i Alunda på 125 kvm. Jag är gift med min man [REDACTED] och vi har tillsammans fyra barn, dom är i åldrarna 7, 4, 2 och minsta blir ett i augusti.

Jag har jobbat inom barnomsorgen i ca 13 år, och känner att nu vill jag ta lite mer ansvar men vill även komma ifrån dom stora barngrupperna som finns idag. Därför vill jag med nyfikenhet bedriva min egen verksamhet där mitt mål bl.a. är trygga barn och föräldrar. Men jag vill även arbeta efter barns inflytande, vad är deras intressen och vad vill dom lära sig mer om mm. När jag har fått mer idéer och kött på benen så hoppas jag kunna lägga upp en verksamhet där både jag och barnen trivs att vara i.

Verksamhetsbeskrivning

Öppettider: 06:00-18:00

En dag hos Lejonhjärtat!

Öppning 06:00

Frukost: ca 06:45

Lämning av skolbarn: Vi går ca 7:50 och lämnar ev skolbarn för att sen gå hem och möta upp barn som ev kommer runt 09:00 tiden.

Fruktstund: ca 09:15

Pedagogisk verksamhet: 09:30

Lunch: 11:00

Sövning av barn som ev ska sova: ca 11:30. Lässtund för dom barnen som är vakna

Hämtning av skolbarn: 13:00, sen hem igen.

Mellis: 14:30 tills det att man känner att man är klar

Mellan 15:00-18:00 har dom utrymme att leka med vad dom vill

Vi kommer givetvis att vara ute minst en gång om dagen.

Om jag blir sjuk!

Vid sjukdom så kommer jag att ringa min vikarie, men är det så att hon av någon anledning inte kan så kommer föräldrarna att få vabba. Det kan tänkas att vikarien inte kan ena dagen, men den andra dagen om jag är sjuk mer än en dag.

Kost och hälsa

Tallriksmodellen för barn

- Kött, fisk, kyckling mm
- Grönsaker
- Potatis, ris, pasta, bröd mm

Varför jag vill bli dagbarnvårdare!

Att jobba som dagbarnvårdare gör att jag kommer få en annan anknytning till dom barn jag har om jag jämför med om jag skulle jobba i förskolan. Man lär känna barnen på ett annat sätt, du har mer tid för en grupp om 7 som dagbarnvårdare än om jag skulle ha haft samma grupp på förskolan där jag måste anpassa mitt jobb men nu kan jag själv bestämma tillsammans med barnen när vi tycker att vi är klara.

Jag kan se deras utveckling och lärande med andra ögon för jag vet att det är dom här barnen jag har att fokusera på och inte 30 barn till. Jag kommer kunna se alla barn samtidigt, även om dom lär sig olika snabbt ser jag dom alla.

Något som jag alltid har tyckt när jag har jobbat inom förskolan är att se barnens utveckling och lärande är stort, man träffar dom så pass ofta att jag har möjlighet att se deras små små utvecklingar hela tiden. Ena dagen kanske hen bara kan räkna till fyra men nästa dag kan hen räkna till 6. Att få se dom växa och bli individer är något jag brinner för.

Förskolan ska sträva efter att varje barn

- Utvecklar sin identitet och känner trygghet i den
- Utvecklar sin nyfikenhet och sin lust samt förmåga att leka och lära
- Utvecklar sin motorik, koordinationsförmåga och kroppsuppfattning samt förståelse för vikten av att värna om sin hälsa och sitt välbefinnande
- Utvecklar sin förmåga att lyssna, reflektera och ge uttryck för egna uppfattningar och försöker förstå andras perspektiv

2017 -05- 15

1(2)

Dnr:

Ansökan om godkännande av utökning i enskild verksamhet

Ansökan avser godkännande om utökning av befintliga platser eller avdelningar för:

- Förskola
- Skolbarnsomsorg
- Pedagogisk omsorg

Antal avdelningar ¹ _____ Antal platser ¹² _____

Ort/område: ^{Harg} _____

Underskrift

Ort och datum för ansökan

Uppsala

Huvudmannens namnteckning

Namnförtydligande

Fullständigt ifylld ansökan inklusive bilagor skickas till:

Östhammars kommun
Barn- och utbildningsförvaltningen
Box 66
742 21 Östhammar

Beslut fattas av barn- och utbildningschefen på delegation från barn- och utbildningsnämnden.

Uppgifterna används för administrativa ändamål och behandlas i enlighet med personuppgiftslagen (PuL).

Postadress	Fakturaadress	Besöksadress/Reg.office	Telefon	Telefax	Organisationsnummer	Bankgiro
Box 66	Box 106	Stångörsgratan 10	Nat 0173-860 00	Nat 0173-175 37	03-212000-0290-01	233-1361
S-742 21 Östhammar	742 21 Östhammar	742 21 Östhammar	Int +46 173 860 00	Int +46 173 175 37	V.A.T. No	Plusgiro
	www.osthammar.se	kommunen@osthammar.se			SE-212000-0290	13170-6

Verksamhetsplan för Pedagogisk Omsorg i Harg

Verksamheten kommer drivas i Hargs bruk för barn i åldrarna 1-5 år och under ledning av C Företaget. Barnen kommer få en stimulerande miljö med små grupper, daglig utevistelse och under lekfulla former kan de utvecklas i sin egna takt och förmåga.

Inriktning/profilering

Verksamheten inriktar sig mycket på utomhuspedagogik där barnen får möjlighet att utforska, lära sig om och få förståelse för djur och natur. Den pedagogiska verksamheten ligger naturskönt med djur i närheten. Barnen kommer få hälsa på djuren i samarbete med Hargs bruk.

Aktiviteter

- Utevistelse varje dag
- Utflykter till lekplatser och skog
- Skapande där vi målar, pysslar, klipper och klistrar

Mål

- Ge barnen trygghet och se varje barn
- Ge föräldrar och barn inflytande i verksamheten
- Lära barnen att respektera sig själva och andra
- Inspirera barnen att vilja lära sig nya saker
- Ge god omsorg och omvårdnad
- Skapa en utvecklande och lärande miljö

Verksamheten kommer följa de allmänna råden för pedagogisk omsorg, barnkonventionen och vägledas av förskolans läroplan (rev. 2010).

Kost

Alltid hemlagad, näringsriktig mat med till större delen ekologiska råvaror.

PwC, Anders Törnqvist
Socialförvaltningen, Rebecka Modin

Se sändlista

Remiss: förslag till äldreplan för Östhammars kommun 2018-2022

Kommunstyrelsen har gett Socialnämnden i uppdrag att ta fram förslag till en ny äldreplan att gälla från och med år 2018. Den nya äldreplanen beräknas antas av Kommunfullmäktige i november 2017.

Inlämning av remissvar/synpunkter

Äldreplanen är ett övergripande styrdokument. Det gör att beskrivningarna, viljeinriktningarna och ambitionerna inte behandlar detaljfrågor. Förslaget i äldreplanen är att det av varje nämnds verksamhetsplan ska framgå hur nämndens mål och aktiviteter bidrar till att förverkliga äldreplanens ambitioner och därmed bli mer detaljerade.

För sammanställningen av remissvaren och det fortsatta arbetet med äldreplanen är det önskvärt att:

- synpunkter som rör ett visst område tydligt kopplas till relevant område, t.ex. med hänvisning till rubrik eller sidnummer.
- synpunkter och förslag rör den tidsperiod som äldreplanen är tänkt att gälla, det vill säga 2018-2022.
- övergripande synpunkter markeras som övergripande.
- kommunens nämnder särskilt ger förslag till viljeinriktningar och ambitioner inom de olika områdena.

Svar skickas senast 31 juli 2017 till socialnamnden@osthammar.se

Angående "remissvar äldreplan" eller diarienummer SN-2015-50.

Bakgrund

Syftet med äldreplanen är att skapa långsiktig handlingsberedskap för att möta utveckling av de äldres livssituation i kommunen. Planen omfattar hela kommunens verksamhet. Under arbetet med förslag till äldreplan har omvärldsbevakning, sammanställning av olika underlag och möten för att samla in synpunkter genomförts.

Frågor besvaras av

Anders Törnqvist, PwC, anders.tornqvist@pwc.com

Rebecka Modin, socialförvaltningen, rebecka.modin@osthammar.se

Bilagor

Remissversion av Äldreplan för Östhammars kommun 2018-2022 – det goda livet på äldre dar

Sändlista

- Politiska partier i kommunfullmäktige
- Kommunstyrelsen med önskemål om remissvar från:
 - Kommunledningsförvaltningen
 - Tekniska förvaltningen
 - Kommunala pensionärsrådet och kommunala rådet för funktionsnedsatta
- Barn- och utbildningsnämnden
- Bygg- och miljönämnden
- Kultur- och fritidsnämnden
- Socialnämnden
- PRO, föreningar inom kommunen
- SPF, föreningar inom kommunen
- HSO
- Gimo finska förening
- Dannemora-Österby finska förening
- Allmänhet och organisationer, via kommunens webbplats

Inledning	3
Bakgrund och syfte	3
Arbetsätt, genomförande	4
Omvärld och nuläge	4
Befolkningsutveckling	4
Östhammars kommun	5
Befolkningsutveckling i kommunen	5
Alunda	6
Gimo	7
Öregrund	7
Österbybruk	8
Östhammar	8
Småorter och landsbygd inland och kustland	9
Småorter och landsbygd inland	9
Småorter och landsbygd kustland	10
Slutsatser angående befolkningsutveckling och befolkningsstruktur	10
Särskilt boende	10
Hjälpinsatser i eget boende	12
Faktorer som påverkar möjligheter till ett gott liv som äldre	12
Kostnadsaspekter	13
Delaktighet och inflytande	14
Sammanfattande synpunkter på delaktighet och inflytande från möten med kommuninvånare, politiker och tjänstemän.	14
Ett gott liv som äldre betyder att:	15
Fysisk planering	16
Infrastruktur och trafikplanering	16
Digital infrastruktur, välfärdsteknologi	16
Färdtjänst	16
Utemiljöer och fritid	17
Sammanfattade synpunkter på fysisk planering från möten med kommuninvånare, politiker och tjänstemän.	18
Ett gott liv som äldre betyder att:	18

Bostäder.....	20
Kvarboende, bostadsanpassning	22
Sammanfattade synpunkter på bostäder från möten med kommuninvånare, politiker och tjänstemän.	22
Ett gott liv som äldre betyder att:	23
Kultur och mötesplatser	24
Kultur	24
Mötesplatser	24
Sammanfattade synpunkter på kultur och mötesplatser från möten med kommuninvånare, politiker och tjänstemän.	25
Ett gott liv som äldre betyder att:	25
Omsorg och service	26
Omsorg	26
Service	26
Maten och måltiden	27
Kompetens och personal	27
Anhöriga och närstående	28
Sammanfattade synpunkter på omsorg och service från möten med kommuninvånare, politiker och tjänstemän.	28
Ett gott liv som äldre betyder att:	29
Hälso- och sjukvård.....	30
Kommunens ansvar	30
Demens	30
Multisjuka	30
Psykisk ohälsa	30
Vård i livets slutskede	31
Samverkan med Region Uppsala	31
Sammanfattade synpunkter på hälso- och sjukvård från möten med kommuninvånare, politiker och tjänstemän.	32
Ett gott liv som äldre betyder att:	32
Övrig samhällsservice	33
Sammanfattade synpunkter på övrig samhällsservice från möten med kommuninvånare, politiker och tjänstemän.	33
Ett gott liv som äldre betyder att:	33
Uppföljning och utvärdering	34

Inledning

Bakgrund och syfte

Kommunstyrelsen har gett socialnämnden i uppdrag att arbeta fram en äldreplan för åren 2018-2022. Syftet med en äldreplan är att skapa en långsiktig handlingsberedskap för att möta en utveckling av de äldres livssituation i kommunen. Ansvaret för att genomföra planen åvilar kommunens alla nämnder och förvaltningar vilka på olika sätt bidrar till att skapa det goda livet som äldre. Äldreplanens inriktningar och ambitioner ska därför konkretiseras med mål som formuleras av nämnderna och uppföljning ska göras av resultat och effekter. För att en uppföljning ska vara möjlig så ska det tydligt av varje nämnds verksamhetsplan framgå hur nämndens mål och aktiviteter bidrar till att förverkliga äldreplanens ambitioner.

Östhammars kommun har sedan lång tid arbetat med handlingsplaner, exempelvis i form av en äldreplan. Den tidigare äldreplanen sträcker sig från 2008 - 2018. Det har visat sig positivt att arbeta med hög delaktighet med medborgarna och i ett långsiktigt perspektiv. Förändringar i befolkningsstrukturen och samhällsomvandlingen kan i ett tidigt skede beaktas. Planen skapar en förförståelse av förändringar som sker och underlättar samhällsplanering och övrigt beslutsfattande.

Äldreplanen ska beskriva hur kommuninvånarna som är 65 år och äldre ska kunna leva ett gott liv – det goda livet som äldre. Äldreplanen ska ses som ett övergripande dokument som uttalar kommunens viljeinriktning och ambitioner inom olika områden för att åstadkomma det goda livet som äldre.

Det goda livet innebär att ta vara på de erfarenheter och kunskaper som förvärvat genom livet och att känna sig trygg, uppleva gemenskap och delaktighet i samhället. Alla ska kunna vara självständiga individer som har möjligheter till att göra egna val utifrån egna intressen, önskemål och behov.

Åldrandet är mycket individuellt och något generellt mönster existerar inte. Inte heller finns någon specifik förmåga som försämras hos alla. De äldre i samhället är ingen enhetlig grupp. Det finns stora skillnader i behov, möjligheter och önskemål.

Det övergripande målet med äldreplanen är att de äldre i Östhammars kommun ska uppleva ökad trygghet, ökat välbefinnande och ökad delaktighet.

Arbetsätt, genomförande

Arbetet med äldreplanen började med att ett planeringsunderlag arbetades fram under sommar och höst 2016. Planeringsunderlaget omfattade olika förutsättningar för att åstadkomma det goda livet som äldre såsom befolkningsutveckling, behov och utbud av vård och omsorg samt utvecklingstendenser inom olika områden.

Under november månad genomfördes fem möten med kommuninvånare i Östhammar, Öregrund, Gimo, Alunda och Österbybruk. Inbjudan hade gått ut till alla invånare över 55 år i kommunen. Syftet med mötena var att inhämta synpunkter på vad som inom olika områden är viktigt för ett gott liv som äldre. Sammanlagt deltog ca 215 personer i dessa möten. Merparten av deltagarna var i åldrarna över 65 år. En lång rad förslag och synpunkter lämnades inom flera olika områden.

I januari 2017 hölls en workshop med kommunstyrelsen där en lägesrapportering av arbetet med äldreplanen gavs och där kommunstyrelsen lämnade synpunkter på målsättningar och ambitioner i den kommande äldreplanen. I februari genomfördes en workshop med representanter från kommunens olika förvaltningar för att inventera och samtala om pågående aktiviteter med anknytning till den kommande äldreplanen och lämna synpunkter på innehållet i äldreplanen.

Under en lördag i februari genomfördes ett äldreforum. Efter inledning av kommunstyrelsens ordförande och socialnämndens ordförande gavs en föreläsning om digitaliseringens och välfärdsteknologins möjligheter att bidra till ett gott liv som äldre. Vidare presenterades kommunens planer för bostäder och en lägesrapport gavs avseende arbetet med äldreplanen. Möjligheter fanns även att lämna synpunkter på innehållet i den kommande äldreplanen. Sammanlagt deltog ca 50 personer.

Rapportering angående arbetets fortskridande har löpande gjorts till socialförvaltningens ledning. Rapportering har även gjorts till socialnämnden.

Omvärld och nuläge

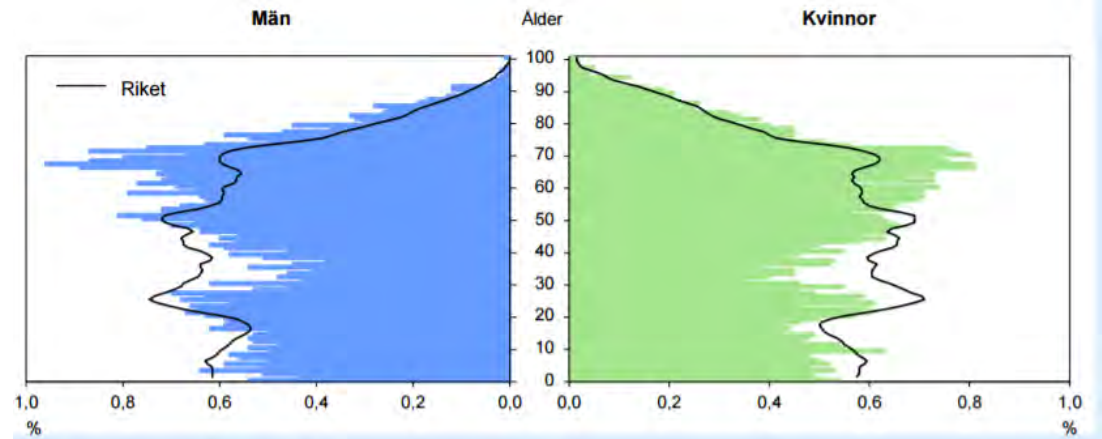
Befolkningsutveckling

Åldersfördelningen i Sverige och i många andra länder förskjuts snabbt mot en ökande andel äldre och en minskande andel yngre till följd av en låg fertilitet och en hög och ökande medellivslängd. Idag är den förväntade medellivslängden drygt 84 år för kvinnor och nästan 81 år för män.

Sedan år 1961 har det i riket skett en kontinuerlig ökning av den förväntade medellivslängden vid 65 år. Kvinnornas återstående medellivslängd vid 65 år har ökat från 16 år 1961 till drygt 21 år 2015. För män har den förväntade återstående medellivslängden vid 65 år ökat från nästan 14 år till drygt 18 år under samma tidsperiod. Skillnaden mellan könen kvarstår dock och kvinnor förväntas leva nästan tre år längre än män vid 65 års ålder.

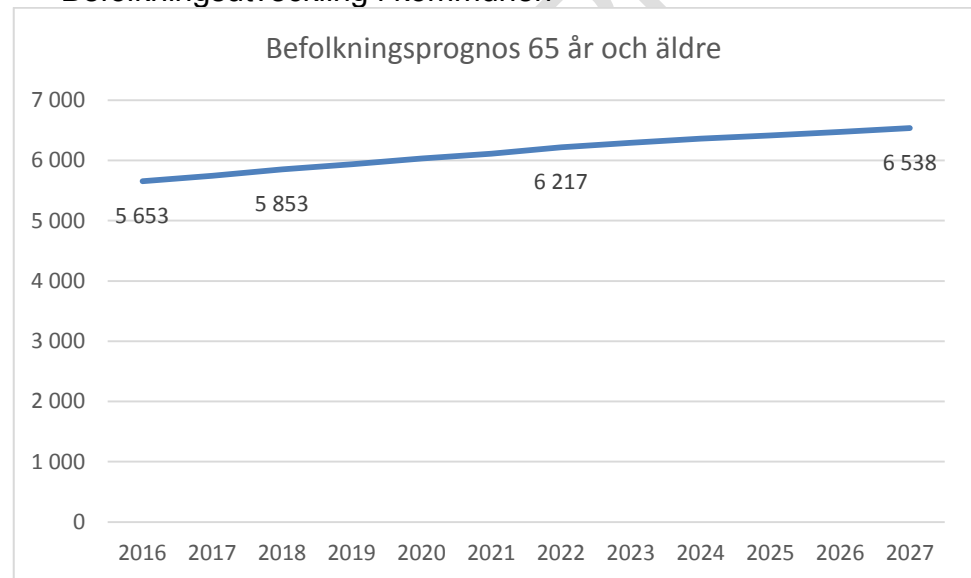
Östhammars kommun

Östhammars kommun har i förhållande till riket en större andel äldre invånare. I figuren nedan ses befolkningsstrukturen för kommunen uppdelat på män och kvinnor i förhållande till riket. Uppgifterna avser år 2015.

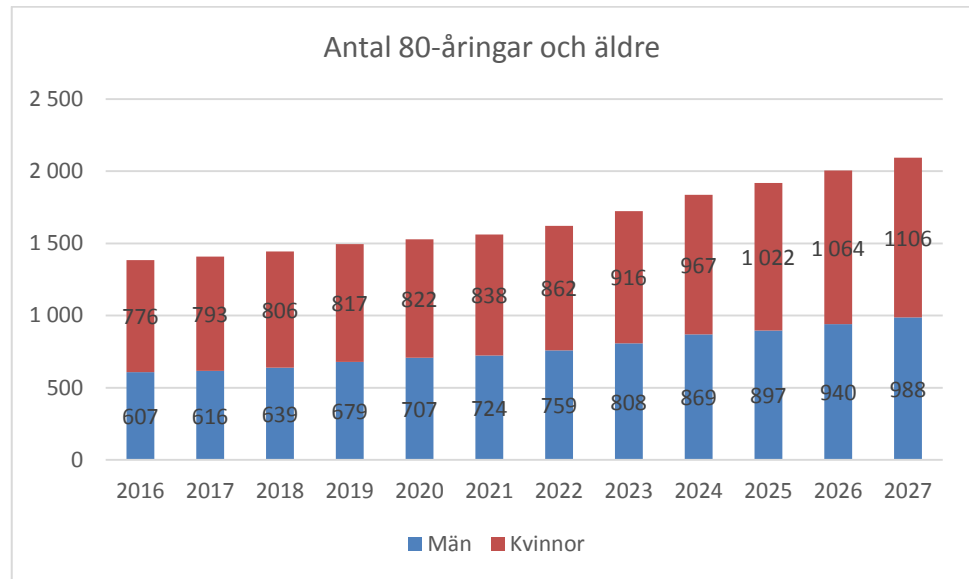
Andelen 65-åringar och äldre uppgår i Östhammars kommun till ca 26 procent medan genomsnittet för riket är ca 23 procent. Medelåldern i kommunen är ca 45 år jämfört med rikets ca 43 år.

Befolkningsutveckling i kommunen

Antalet 65-åringar och äldre beräknas öka från nuvarande ca 5 600 personer till ca 6 200 till år 2022 som äldreplanen sträcker sig till. Om tio år – år 2027 – beräknas antalet ha ökat med ytterligare ca 300 personer, till ca 6 500 65-åringar och äldre. Sett över en tioårsperiod beräknas således antalet 65-åringar och äldre öka med nära 1 000 personer.

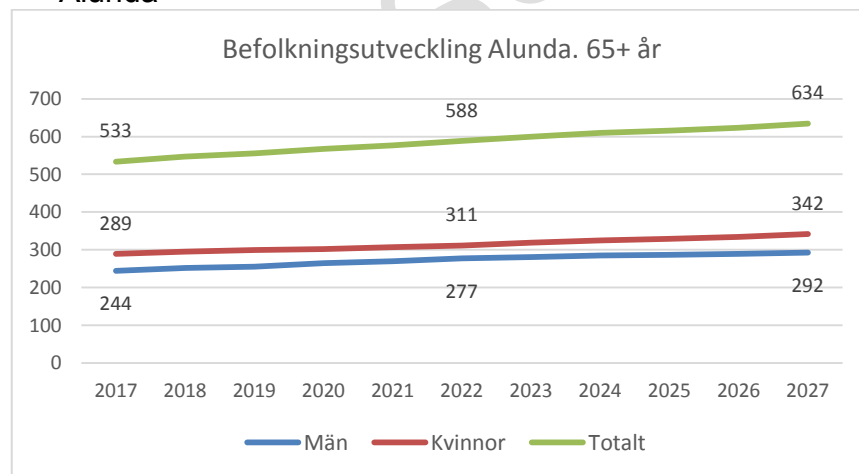
Av ökningen för 65-åringar och äldre svarar antalet 80-åringar och äldre för ca 680 personer mellan åren 2017-2027. Det motsvarar en ökning på nästan 50 procent för gruppen 80 år och äldre.

Merparten av 80-åringarna och äldre är kvinnor, det är dock männen som ökar mest under perioden 2017-2027, med ca 370 personer jämfört med ca 310 för kvinnorna.

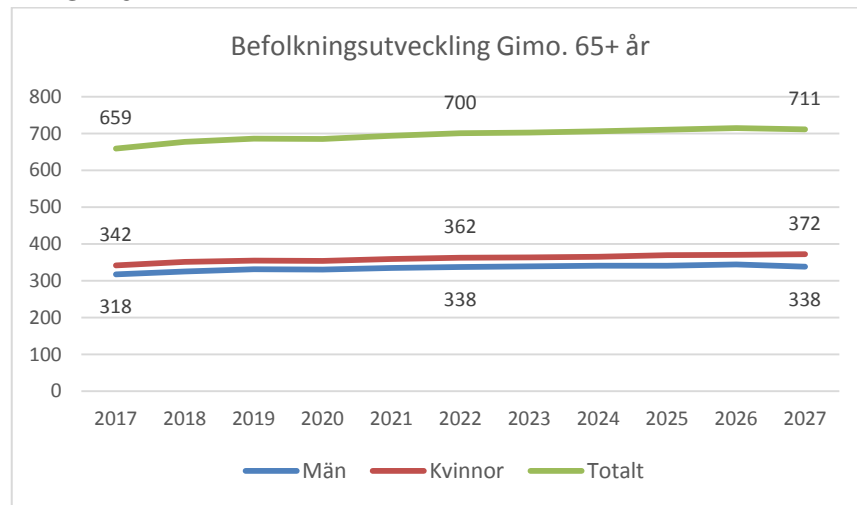
I det följande visas den prognostiserade befolkningsutvecklingen för olika delar av kommunen. Prognoser visas för varje tätort och även för landsbygden utanför tätorterna. Landsbygden är indelad i två områden, småorter och landsbygd inland och småorter och landsbygd kust. Figurerna visar den prognostiserade befolkningsutvecklingen totalt och uppdelat mellan män och kvinnor.

Alunda

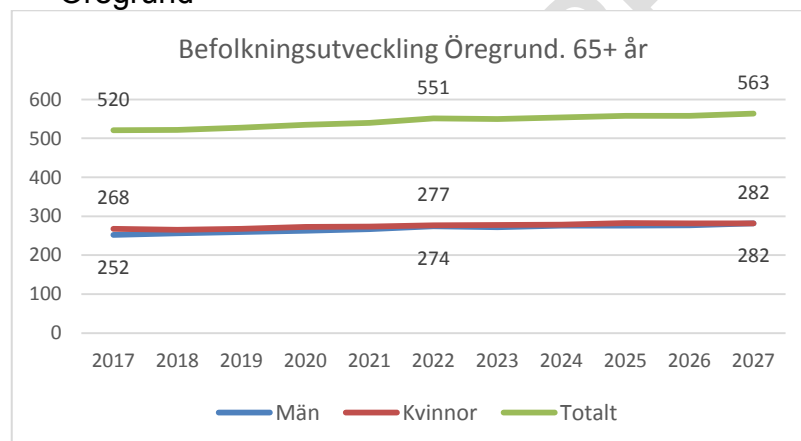
Antalet 65-åringar och äldre beräknas under den kommande tioårsperioden öka med ca 100 personer. Ökningstakten är ungefär lika mellan könen. Fram till 2022, så långt äldreplanen sträcker sig, beräknas ökningen till drygt 50 personer.

Gimo

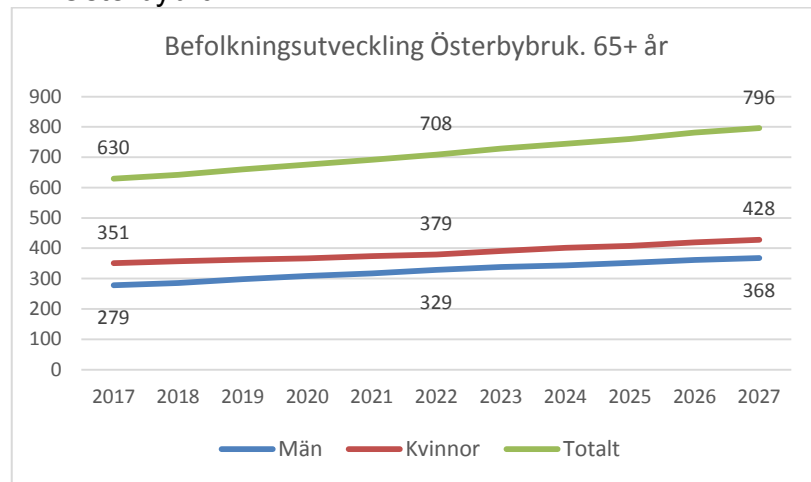
I Gimo beräknas antalet 65-åringar och äldre öka med ca 40 personer till år 2022, därefter avtar ökningstakten och åren mellan 2022 och 2027 beräknas antalet 65-åringar och äldre öka med ytterligare tio personer där kvinnorna står för hela ökningen.

Öregrund

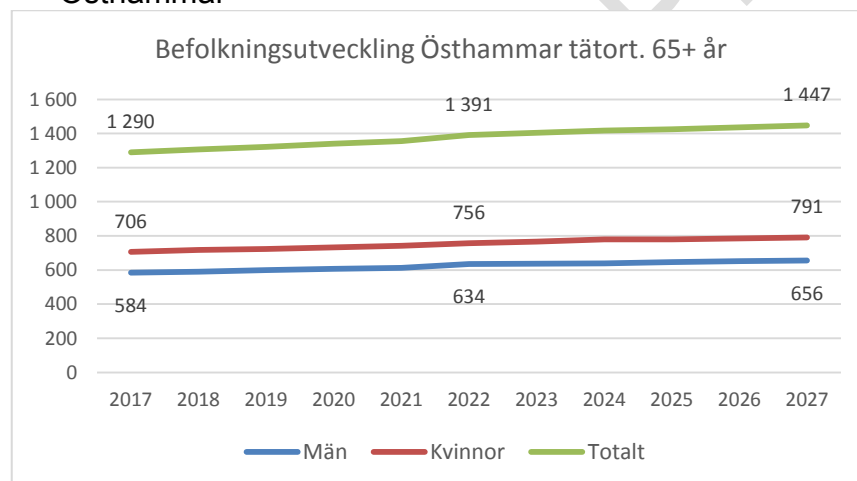
Under de kommande tio åren beräknas antalet 65-åringar och äldre öka med drygt 40 personer. Ökningen är något större för männen vilket innebär att det om tio år kommer att vara ungefär lika många män som kvinnor över 65 år i Öregrund.

Österbybruk

I Österbybruk beräknas ökningen under den kommande tioårsperioden uppgå till ca 170 personer. Ökningstakten är ungefär lika mellan könen, skillnaden i antal mellan könen är dock förhållandevis stor. År 2022 kommer det att vara ca 700 personer över 65 år, jämfört med nuvarande ca 630.

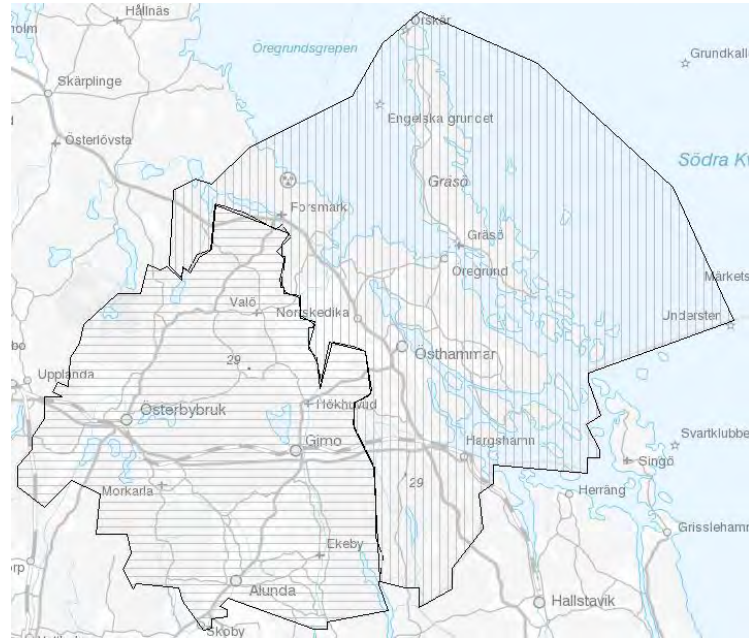
Östhammar

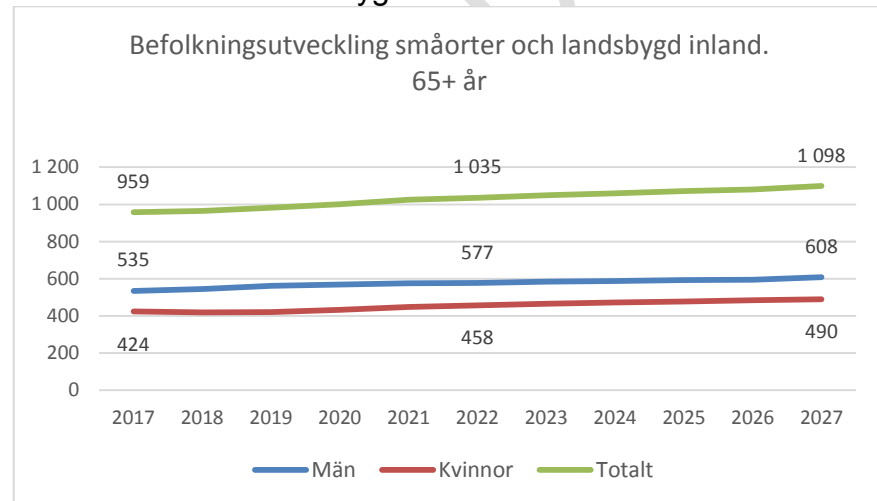
I Östhammars tätort beräknas antalet 65-åringar och äldre att öka med ca 160 personer under de kommande tio åren. Ökningen är något större för kvinnorna och skillnaden mellan könen i antal 65-åringar och äldre är relativt stor, mellan ca 120 personer i nuläget till ca 135 fler kvinnor än män om tio år.

Småorter och landsbygd inland och kustland

Kartbilden nedan visar vilka områden som ingår i småorter och landsbygd inland respektive kustland. Tätorterna Östhammar, Öregrund, Gimo, Alunda och Österbybruk inom respektive område ska exkluderas.

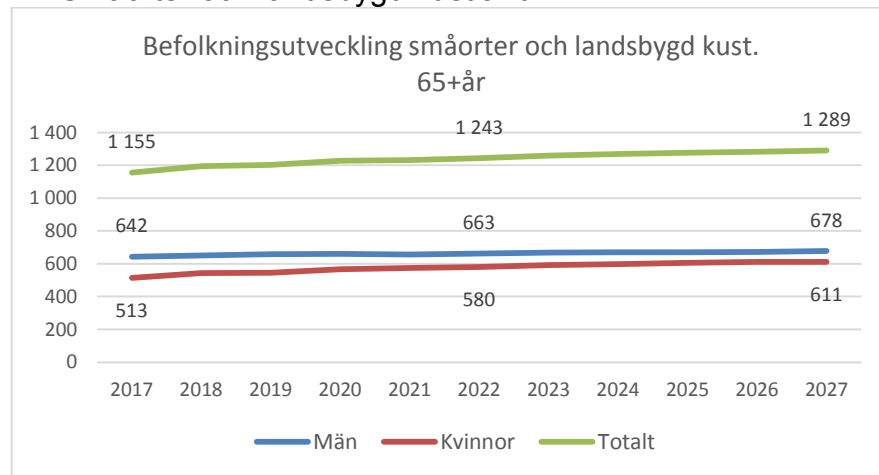

Småorter och landsbygd inland

Till skillnad från i de större tätorterna så är i inlandets småorter och landsbygd antalet män fler än antalet kvinnor. Under tioårsperioden beräknas antalet 65-åringar och äldre öka med ca 140 personer.

Småorter och landsbygd kustland

Även i kustlandets småorter och landsbygd är antalet män fler än kvinnorna. Antalet kvinnor över 65 år ökar dock snabbare än antalet män under de kommande tio åren. Totalt beräknas antalet 65-åringar och äldre öka med ca 130 personer under de kommande tio åren. Fram till år 2022 beräknas ökningen till ca 90 personer.

Slutsatser angående befolkningsutveckling och befolkningsstruktur

Jämfört med riket har Östhammars kommun en större andel invånare 65 år och äldre. Antalet och andelen invånare över 65 år kommer att öka under de närmaste tio åren. Vid planperiodens slut, år 2022, kommer det att vara 600 fler personer över 65 år och om tio år kommer det enligt befolkningsprognoserna att vara ca 1000 fler invånare som är över 65 år.

Åldersfördelningen skiljer sig något åt mellan tätorterna. Östhammar och Öregrund har en större andel äldre invånare än de övriga tätorterna. En förklaring till detta kan vara att kustområdet har en inflyttning av personer som flyttar till sitt fritidshus efter pensionen.

I tätorterna är det fler kvinnor än män över 65 år medan det i de mindre tätorterna och landsbygden är motsatt förhållande.

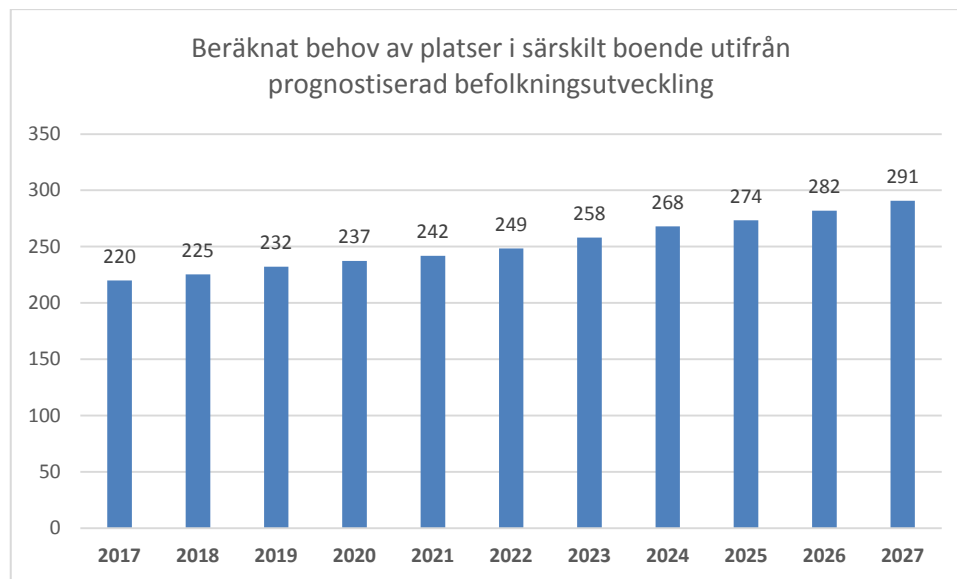
I kommunen finns många invånare med ursprung i andra länder. Sammanlagt är det ca 1 500 personer över 65 år som är födda utomlands.

Socialförvaltningen gör i kommunens bostadsförsörjningsprogram bedömningen att det fram till år 2020 finns ett underskott på 50 platser i trygghets- eller serviceboende. Inga ytterligare platser behövs fram till år 2020 i vård- och omsorgsboende (särskilt boende) enligt socialförvaltningens bedömning.

Särskilt boende

Utifrån det antal personer som den 31/12 år 2016 bodde på ett särskilt boende så kan framtida behov och efterfrågan beräknas med hänsyn till prognostiserad be-

folkningsutveckling. Nedanstående bild visar det beräknade antalet personer i särskilt boende.

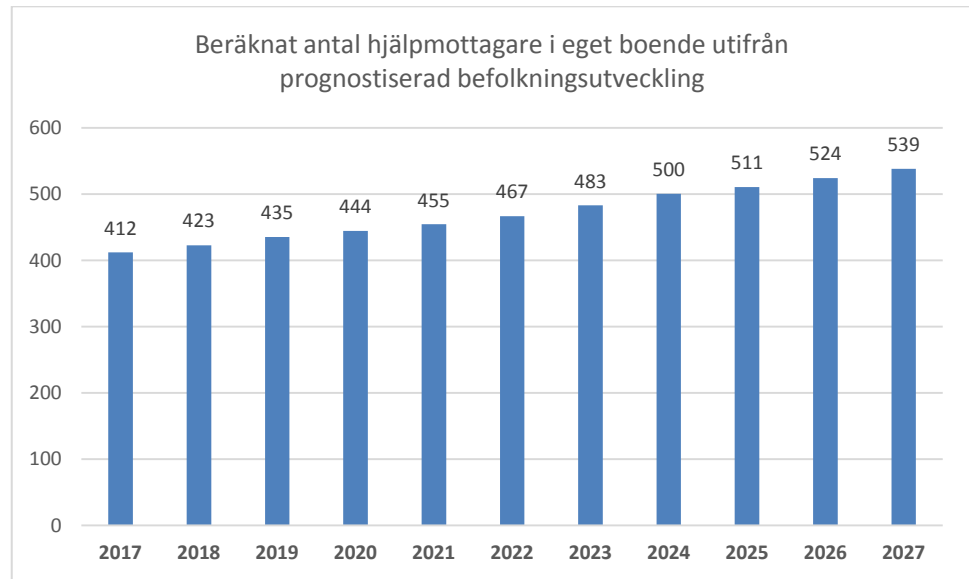
Enligt tillgänglig statistik finns i kommunen 230 platser i särskilt boende. Det betyder att det för att tillgodose de behovsanspråk som den beräknade befolkningsutvecklingen innebär, skulle behövas ett tillskott på ca 60 platser till år 2027.

I tabellen nedan visas antal invånare över 65 år per plats i ett särskilt boende. Beräkningarna utgår från det prognostiserade antalet invånare 65 år och äldre år 2022. I beräkningarna har invånarantalet för kustlandets småorter och landsbygd räknats in i Östhammar och Öregrund och inlandets småorter och landsbygd har inkluderats i Alunda, Gimo och Österbybruk. Småorterna och landsbygdens invånare har antagits fördelas jämt mellan tätorterna. Syftet är att få en indikation på var behovet av ytterligare platser är störst.

	Antal in- vånare tätort	Antal in- vånare småorter och lands- bygd	Summa invånare 65 år och äldre	Boendeplatser	Invånare per plats särskilt boende
Alunda	588	1035/3=345	933	53	17,6
Gimo	700	1035/3=345	1045	46	22,7
Österbybruk	708	1035/3=345	1053	50	21,1
Öregrund	551	1243/2=622	1173	23	51,0
Östhammar	1391	1243/2=622	2013	60	33,6

I Öregrund inklusive småorter och landsbygd i kustlandet går det 51 invånare över 65 år per plats i särskilt boende – vilket är flest. Detta skulle indikera att utbyggnadsbehovet är störst i Öregrund.

Hjälpinsatser i eget boende

Vid årsskiftet 2016/2017 var det 412 personer som hade hjälpinsatser¹ i eget boende. Samma andel hjälpmottagare i förhållande till antalet invånare innebär att befolkningsökningen medför en ökning av antalet hjälpmottagare med drygt 50 personer till år 2022 och med knappt 130 personer till år 2027.

Faktorer som påverkar möjligheter till ett gott liv som äldre

En rad faktorer påverkar möjligheterna till ett gott liv som äldre. Vi lever allt längre vilket innebär att livet som pensionär har ändrats, från att ha varit en kortare tid i livet till att nu innefatta en stor del av livet.

Enligt Socialstyrelsens folkhälsorapport motionerar dagens äldre betydligt mer än tidigare generationer. Rökning har sedan länge minskat bland äldre män, men inte bland äldre kvinnor. Över hälften av både kvinnor och män över pensionsåldern är överviktiga, men bland de äldsta finns också många underviktiga. Undersökningar av självskattad alkoholkonsumtion visar att de äldre mäns konsumtion har ökat under senare år, medan kvinnornas inte har förändrats. Dödligheten i alkoholrelaterade diagnoser har ökat sedan början av 1990-talet bland personer i åldern 65–74 år.

Att stärka det friska och förebygga ohälsa är viktiga strategier för ett hälsosamt åldrande. Forskningen betonar framför allt fyra områden för att uppnå detta:

- social gemenskap och stöd,
- meningsfullhet,
- fysisk aktivitet
- goda matvanor

¹ Inklusive ledsagning och avlösning

Statens folkhälsoinstitut konstaterar att insatser på dessa områden leder till både ökad livskvalitet för individen och till samhällsekonomiska vinster. Social gemenskap och stöd har positiva effekter på hälsa och välbefinnande även i hög ålder. Att vara delaktig, känna sig behövd och uppleva att det man gör är meningsfullt påverkar åldrande och engagemanget i sin egen hälsa. Hälsovinsterna av motion är i stort sett desamma för äldre personer som för övriga. Goda matvanor och trivsamma måltider har stor betydelse för hälsa och välbefinnande. Metoder där deltagarna gör praktiska aktiviteter kring mat, exempelvis matlagningskurser, samt information, tips och recept anpassade till äldre ger effekt på beteendet.

Ett hälsosamt åldrande innebär inte i första hand att undvika sjukdomar och funktionshinder utan handlar om att fortsätta att utvecklas, att ha en positiv relation till andra människor, få bestämma över sig själv och känna meningsfullhet. Att vara en del i ett socialt sammanhang, vara fortsatt fysiskt aktiv, ha en hälsosam kosthållning och vara måttlig med alkohol och tobak bidrar till ett hälsosamt åldrande.

Utredningen ”Nationell kvalitetsplan för äldreomsorgen” konstaterar att vi blir allt äldre och lever längre innan vi får olika sjukdomstillstånd. Medellivslängden är nu 84 år för kvinnor och drygt 80 år för män men tendensen är att medellivslängden kommer att fortsätta öka för båda grupperna. Trots att vi blir allt äldre uppger många äldre att de har en bra hälsa. Faktorer som sociala relationer, aktivitet, självbestämmande och känsla av mening har betydelse för upplevelsen av ett hälsosamt åldrande. Dödligheten i vissa sjukdomar minskar och förväntas fortsätta göra det. Förekomsten av demenssjukdomar förväntas dock öka då fler kommer att uppnå den ålder då dessa uppträder mer frekvent. Olika livsstilsfaktorer, som fysisk aktivitet, kost, rökning, stress och alkoholvanor påverkar äldres hälsa. Psykisk ohälsa är utbredd bland äldre. Det återstår att se vad den allt snabbare utvecklingen av medicinska landvinningar, teknisk utveckling och välstånd kommer att betyda för hälsa och livstillfredsställelse hos framtidens äldre.

Kostnadsaspekter

Det är inte bara befolkningsförändringar som påverkar kostnadsutvecklingen för vård och omsorg. Historiskt sett har andra faktorer haft större betydelse: landets välstånd och inkomstutveckling, den medicinsk-teknologiska utvecklingen, ändrade behandlingsmönster, ökade förväntningar och krav på tjänsternas innehåll och kvalitet samt tillgången till personal med olika kvalifikationer. Kostnadsutvecklingen beror således på en kombination av att befolkningens sammansättning förändras, att välståndet ökar och medicinteknologiska landvinningar (som i sin tur kan vara beroende av landets ekonomiska situation).

Förändringar av medicinteknologin påverkar kostnadsutvecklingen på olika sätt. Den ger möjligheter till nya behandlingar som tidigare inte varit möjliga. Diagnostiska metoder utvecklas och fler kan få rätt diagnos eller kortare behandlingstider, vilket i sin tur kan öka antalet som får sjukvård. Detta leder dock ofta till ett större behov av personal med specialistkompetens (och högre lön). Teknologiska framsteg kan även vara kostnadsbesparande genom att kostnaderna för behandlingar minskar, dvs det blir billigare att ge behandling.

Delaktighet och inflytande

Samma möjligheter till delaktighet och inflytande i samhället ska finnas oavsett ålder.

En grundläggande förutsättning för kommuninvånarnas delaktighet och inflytande är att det finns information om kommunens verksamheter, tjänster och planer. Informationen ska vara tydlig, lättillgänglig och aktuell och finnas på olika språk och i olika format.

För att göra rätt saker är det också viktigt att fråga efter och lyssna till synpunkter och önskemål från de äldre.

Möjlighet finns att genom att ta kontakt med kommunens kundtjänst Östhammar Direkt föra fram synpunkter eller klagomål eller genom att använda ett webbaserat formulär lämna en synpunkt till Östhammar Direkt.

Socialförvaltningen har ett system för synpunktshantering. Synpunkter på verksamheten kan lämnas via telefon, e-post eller genom att fylla i en särskild blankett. Efter att synpunkten registrerats lämnas den vidare till berörd chef. Synpunkterna kan sedan användas för att förbättra verksamheten.

Östhammars kommun är förvaltningsområde för finska och har därmed ett särskilt ansvar för att värna om det finska språket och kulturen. Det betyder bland annat att man som kommuninvånare har rätt att använda finska i kontakterna med kommunen och har rätt till information och service på finska inom äldreomsorgen.

I kommunen finns ca 1500 personer över 65 år som har utländskt ursprung. Antalet kommer att öka i takt med att befolkningen åldras. Detta ställer krav på att informations- och serviceinsatser anpassas så att delaktighet och inflytande möjliggörs även för denna grupp.

Det kommunala pensionärsrådet är ett organ för överläggningar, samråd och ömsesidig information mellan företrädare för äldre och kommunens styrelse och nämnder. Rådets ledamöter består av politiker och representanter från pensionärsföreningar. I kommunens organisation finns rådet knutet till kommunstyrelsen. Rådet sammanträder fyra gånger per år.

Sammanfattande synpunkter på delaktighet och inflytande från möten med kommuninvånare, politiker och tjänstemän.

- Det ska vara lätt att komma i kontakt med kommunen och hitta rätt information.
- Information ska finnas på flera olika sätt.
- Få hjälp med att fylla i blanketter på en mötesplats, ex vis biblioteket
- Datorkurser för äldre.
- En myndighetslots för hjälp med myndighetskontakter.

- Säkra och enkla e-tjänster för att underlätta invånarnas kontakter med kommunen
- Ge äldre möjlighet att välja omsorg med stöd av välfärdsteknik
- På särskilda boenden och mötesplatser tillhandahålla internetuppkoppling så att äldre kan hålla kontakt med anhöriga och ta del av digitala tjänster

Ett gott liv som äldre betyder att:

- Det ska vara enkelt att komma i kontakt med kommunen.
- Information ska vara lättillgänglig och lätt att förstå.
- Information ska finnas på flera olika språk.
- Möjligheterna att ta del av digitala tjänster ska underlättas.

REMISSUPPLAGA

Fysisk planering

Infrastruktur och trafikplanering

Goda kommunikationer som är tillgängliga och säkra är en förutsättning för ett självständigt liv. Möjligheterna att som äldre ta sig till serviceinrättningar, affärer och vårdinrättningar ska vara lika goda som för andra åldersgrupper.

I kommunens Översiktsplan 2016 identifieras fem inriktningsmål varav ett benämns ”flexibla kommunikationer”. Av översiktsplanen framgår att kommunikationer har stor betydelse för kommunen och att det handlar om att tänka på nya sätt och hitta flexibla lösningar för att skapa goda kommunikationer. Exempel på detta som anges är välfungerande kommunikationsnoder med busstationer, cykelstråk, pendlarparkeringar och anropsstyrd trafik. Det framhålls även att bra och heltäckande bredband skapar förutsättningar att verka och bo lokalt, även i kustområdet och på landsbygden.

Digital infrastruktur, välfärdsteknologi

Intresset hos äldre och anhöriga för teknikstöd som gör vardagen enklare samt ökar tillgängligheten växer för varje dag som går. Teknologi och nya tjänster i form av insatser och hjälpmedel kan ge ett bättre vardagsliv och tryggare boende för äldre. Utvecklingsområden kan vara utrustning i bostaden för skötsel av personlig hygien, planeringshjälp eller ”kom ihåg hjälp”, telefon, tv eller annan kommunikation. Andra områden kan vara förflyttning inomhus eller utomhus, utbud av och nya kombinationer av mobila tjänster både för varor och för service. Smarta appar och hjälpredor, pålitlig automatik, en enkel fjärrkontroll eller attraktiva tjänsteutbud kan vara intressanta för anhöriga och närstående till äldre. Med bättre och mer användarvänlig teknik i bostäder ges bättre förutsättningar för många äldre att långt upp i ålder bo bekvämt och tryggt. Många äldre anammar det digitala samhället. Men för de som inte är vana vid att använda teknik och it så ska det finnas möjlighet att lära sig. Bland annat kan äldre lära äldre, eller så kan den yngre it-vana generationen ställa upp som volontärer för att lära de äldre om teknik och it.

Utredningen ”Nationell kvalitetsplan för äldre” konstaterar att användningen av informationsteknologi bland äldre har ökat kontinuerligt. Skillnaderna är dock större mellan yngre äldre och de allra äldsta än mellan yngre och äldre. Av de äldsta, över 75 år, är det enligt en undersökning fyra av fem som uppger att de inte känner sig delaktiga i informationssamhället och att förändringarna har gått för långt. Enligt utredningen kan man förvänta sig ett ökat användande när yngre äldre, som nu är de mest frekventa användarna av informationsteknologi, åldras men samtidigt, med den teknikutveckling som kontinuerligt äger rum och som yngre mer påtagligt är delaktiga i då de är aktiva på arbetsmarknaden, är risken stor att skillnaderna till viss del upprätthålls.

Färdtjänst

Färdtjänst är särskilt anordnade transporter för personer med funktionshinder. Den som är folkbokförd i Östhammars kommun kan beviljas färdtjänst i kommunen. Resor kan beställas alla dagar mellan kl 08.00 och 17.00, senast dagen

innan avresedagen. Möjlighet finns att beställa en resa samma dag, men man får då resa i mån av plats och till förhöjd avgift. På grund av samordning kan resor senare- eller tidigareläggas med 60 minuter. Hämtningstiden meddelas vid beställningen. Den totala restiden kan som mest fördubblas på grund av samordning, men kan aldrig förlängas med mer än 60 minuter.

Östhammars kommun har avtalat med ett företag om att de ska utföra färdtjänstresor. Kommunen har även avtalat om att chauffören ska iaktta respekt för den resandes integritet och självbestämmande, vilket bl a innebär ett artigt uppträdande, personlig hjälp i och ur fordonet liksom hjälp med i- och urlastning av hjälpmedel och övrigt bagage. Chauffören ska även utifrån den resandes behov ge hjälp till och från resstart/resmål (exempelvis från bostad till taxi/från taxi till butiksdörr) samt se till att resan utförs på ett komfortabelt och trafiksäkert sätt. En ny upphandling av färdtjänst ska genomföras under år 2017. Den som har ett stort och varaktigt funktionshinder kan ansöka om riksfärdtjänst för resor utanför kommunen (max 60 mil).

Utemiljöer och fritid

Att vistas utomhus i naturen ger goda hälsoeffekter och många undersökningar visar att människor mår bra i miljöer som innehåller lövträd, blommande vilda växter, fåglar och vatten. I kommunens arbete med boendemiljöer för äldre, såväl eget boende som olika typer av vård- och omsorgsboenden ska kommunen planera nya och utveckla befintliga boendemiljöer så att både byggnaderna och omgivningarna skapar läkande och inspirerande miljöer och samtidigt bidrar till biologisk mångfald.

Genom att i anslutning till alla boendetyper utveckla närmiljöer med gröna, varierade och flerskiktade naturvärden i form av innergårdar och närliggande parkmiljöer, ges både äldre och övriga närboende/besökare goda förutsättningar att uppleva naturen nära. Varierade och flerskiktade miljöer omfattar en blandning av gräsytor, träd, buskar, blommande växter, vatten etc. Att göra miljöerna tillgängliga och trygga genom sittplatser, bra val av beläggning på de hårdgjorda ytor som behövs för framkomlighet, utformning av belysning m m är en förutsättning för att alla ska kunna tillgodogöra sig de gröna miljöerna.

I likhet med beskrivningen av hälsovinster genom att utveckla och stärka gröna värden i nära anslutning till boendemiljöerna, kan även andra mötesplatser utomhus öka livskvaliteten och ge en förbättrad hälsa för kommunens invånare, såväl äldre som yngre.

Stadsparker och tätortsnära strövområden, med uppmuntran till rörelse genom markerade stigar, utegym, bouleanor, lekplatser, fria ytor, sittplatser för paus mellan aktiviteter m m samt med anpassningar för personer med funktionsnedsättningar, ger möjlighet att uppleva naturen samtidigt som de har starka sociala värden. Dessa områden kan fungera som spännande mötesplatser som varierar med årstiderna och kan öka folkhälsan hos både äldre och unga.

Även strövområden och naturområden längre från tätorter och byar bör så långt möjligt tillgängliggöras; genom beskrivning av möjlighet till kollektiva färdme-

del till platsen, beskrivning av vilka tillgänglighetsanpassningar som finns i området samt utmärkning av stigar för att uppmuntra till rörelse och aktivitet.

Sammanfattade synpunkter på fysisk planering från möten med kommuninvånare, politiker och tjänstemän.

- Det ska finnas säkra gång- och cykelvägar samt trottoarer. God tillgänglighet.
- Trafiklösningarna i de centrala delarna av tätorten ska vara säkra.
- Underhåll, belysning, sandning och snöröjning ska vara god.
- Det ska finnas sittplatser längs promenadstråk så att man kan vila.
- Det ska finnas goda parkeringsmöjligheter för besök och pendlare.
- Regionbussarna ska ha fortsatt bra turtäthet samt vara prisvärda (inkl. sjukresor).
- Det ska finnas tillgång till fungerande färdtjänst och det ska gå att beställa samma dag.
- Det ska finnas säker tillgång till internet, även på landsbygden och kommunikationen ska säkerställas även när kopparnätet inte finns.
- Det ska finnas goda möjligheter att genom god tillgänglighet komma ut i naturen.
- Driften av befintliga fritidsanläggningar ska säkerställas.
- Det ska finnas möjlighet att träna för alla, även för personer med särskilda behov och funktionsnedsättningar
- Naturstigar med god tillgänglighet ska finnas
- Det ska finnas tillgång till gym, både inomhus och utomhus
- Tillgång till simhall och varmvattenbad.

Ett gott liv som äldre betyder att:

- Hänsyn ska tas till äldres särskilda behov i kommunens fysiska planering.
- Äldres förutsättningar att leva ett gott liv ska beaktas i kommunens planprocesser.
- Kommunen aktivt ska bevaka och nyttiggöra utvecklingen av teknik och hjälpmedel som kan bidra till äldres självständighet och välmående.
- Tillgänglighet och säkerhet ska beaktas vid såväl planering, iordningsställande som underhåll av kommunens anläggningar och tillgångar.
- Goda och säkra kommunikationer med hög grad av tillgänglighet ska erbjudas.
- Färdtjänsten ska vara lättillgänglig, säker och komfortabel
- Det ska finnas säker tillgång till internet.
- Det ska finnas bra möjligheter att genom god tillgänglighet komma ut i naturen.

- Möjligheterna till ett aktivt friluftsliv och motionsaktiviteter ska vara goda.

REMISSUPPLAGA

Bostäder

Varje kommun ska enligt Lagen om bostadsförsörjning ha riktlinjer för bostadsförsörjningen i kommunen. Syftet ska vara att skapa förutsättningar för alla i kommunen att leva i goda bostäder och för att främja att ändamålsenliga åtgärder för bostadsförsörjningen förbereds och genomförs.

Ett boende representerar trygghet, omsorg och självständighet. För de allra flesta påverkar den egna bostadssituationen livskvaliteten i väldigt stor utsträckning. Önskemålen för ens boende ser olika ut och förändras även över tid, men möjlighet till att själv bestämma hur och var man ska bo är en central del i människors välbefinnande.

Flyttfrekvensen bland äldre är generellt låg. Den låga flyttfrekvensen beror inte bara på ett sinande utbud av bostäder anpassade för äldre. Allt fler personer bor kvar i hemma högre upp i åldrarna än tidigare. Detta är ett resultat av den förbättrade hälsan och funktionsförmågan bland äldre och en medveten politik från samhällets sida att styra över vårdresurser från olika former av institutionsboenden till möjligheter att bo kvar i hemmet. Detta har skett genom en utökning av hemtjänsten och, i allt högre grad, genom att förlita sig på ett ökat stöd från nära anhörigas sida. Många av dagens äldre vill också bo kvar i sin nuvarande bostad. Av kommunens Översiktsplan 2016 framgår att det råder bostadsbrist i kommunen. Det stora antalet villor i förhållande till andra bostadsformer låser läget genom att omflyttningen blir låg. Detta förstärks genom tätortsstrukturen som delar upp bostadsmarknaden i flera mindre delar. Den som vill byta bostad söker oftast alternativ på den egna boendeorten. I översiktsplanen lyfts även fram att kommunens roll när det gäller bostadsbyggande är att identifiera behov, skapa planberedskap och via stiftelsen Östhammarshem möta delar av den efterfrågan som gäller hyreslägenheter, serviceboenden och andra profilboenden. Kommunen kan också köpa in och sedan anvisa och sälja mark för exploatering. För att utveckla bostadsbeståndet behöver bostadsmarknadens aktörer samverka. Genom att exempelvis komplettera en lämplig fastighet med personal och service kan ett trygghetsboende komma till stånd.

Kommunens ska enligt socialtjänstlagen bland annat verka för att äldre får möjlighet att leva och bo självständigt. Kommunen ska därför inrätta särskilda boendeformer för service och omvårdnad för äldre som behöver särskilt stöd. Dessa boendeformer brukar allmänt kallas särskilt boende, servicehus och liknande.

Särskilt boende är ett boende för de som har ett stort och omfattande behov av tillsyn och omvårdnad. På ett särskilt boende finns det personal dygnet runt. Det finns även tillgång till sjuksköterska, läkare, arbetsterapeut och sjukgymnast. Den boende har en egen lägenhet eller eget rum, men det finns också gemensamma utrymmen för sällskap och aktiviteter. I alla särskilda boenden i kommunen finns boendeenheter för personer med demenssjukdom.

Följande särskilda boenden finns i kommunen. Antal platser och ort.

Alunda	Gimo	Öregrund	Österbybruk	Östhammar	TOTALT
53	46	23	50	60	230

Växelboende och korttidsvistelse är två *tillfälliga* boendeformer. Där kan äldre bo i samband med sjukhusvistelse eller för att närstående ska få avlastning. I kommunen finns 28 korttidsplatser.

Det finns även *trygghetsbostäder* och *seniorbostäder*, som däremot inte kräver något biståndsbeslut från kommunen. Det betyder att bostäderna överbryggar glappet mellan vanligt boende och särskilda boenden med heldygnsomsorg. Trygghetsbostäder och seniorbostäder kräver alltså *inte* biståndsbeslut enligt socialtjänstlagen från kommunen.

De som bor i en seniorbostad eller en trygghetsbostad får vård och omsorg genom hemtjänst och hemsjukvård, det vill säga på samma villkor som den som bor i en vanlig privatbostad.

Trygghetsbostäder är enligt Boverkets beskrivning en så kallad mellanboendeform som överbryggar glappet mellan vanligt boende och särskilda boenden med heldygnsomsorg. Trygghetsbostäder ska ses som ett alternativ för att ge de äldre som önskar, tillgång till större gemenskap och trygghet. Ett trygghetsboende är ett ordinärt boende med utökad service som kan innefatta trygghetsvård och gemensamma utrymmen. Till skillnad från ett särskilt boende med heltidstillsyn och är biståndsbedömt sköter man sig själv precis som i en vanlig lägenhet, med allt vad det innebär att bjuda hem vänner, anordna middagar, diska och städa. Ett trygghetsboende erbjuder mötesplatser och kontaktpunkter för äldre som möjliggör för de äldre att behålla ett socialt och aktivt liv. Genom att delta i husets sociala aktiviteter eller utnyttja de gemensamma utrymmena har man möjligheten att träffa de andra som bor i huset. I de gemensamma matsalarna kan man även äta middag tillsammans med de andra i boendet.

I Alunda finns ett *trygghetsboende* med åtta mindre lägenheter av typ 1 rum och kök, samt 2 rum och kök. Lägenheter med flera tillhörande gemensamhetsutrymmen, där man kan ordna mottagning för släkt och vänner och grannar. Man ska ha fyllt 70 år för att få möjlighet att teckna kontrakt.

Boverket beskriver *seniorbostäder* som helt vanliga bostäder med ökad möjlighet till gemenskap – det ska vara ett enkelt och bekvämt boende att kunna åldras i. Det finns olika benämningar på seniorboenden, exempelvis plusboende, livsstilsboende eller boendegemenskaper. Utbudet styrs i huvudsak av byggsvarigas bedömningar av efterfrågan och betalningsförmåga men även genom enskilda personers eller grupperns initiativ. Seniorbostäder upplåts med hyresrätt, bostadsrätt eller kooperativ hyresrätt. Seniorbostad skaffar man genom bostadsförmedling/bostadskö, köp av bostadsrätt, medlemskap i kooperativ hyresrättsförening eller motsvarande.

Seniorbostäder avsedda för personer 55 år och äldre finns på flera ställen i kommunen. På Parkvägen i Österbybruk finns fem lägenheter, samtliga med 1 rum och kök utan balkong. På Filmvägen i Österbybruk finns 23 lägenheter i

storlekarna 1 rum och kök - 3 rum och kök. Alla har balkong eller uteplats. En gillestuga står till förfogande för den som vill bjuda till fest för släkt och vänner. Här finns även möjlighet till övernattnig för långväga gäster. I *Gimo* finns 24 lägenheter som ligger i två hus. Här finns hiss och lägenheterna har stora inglasade balkonger. En gillestuga finns till förfogande och även möjlighet till övernattnig för långväga gäster. Lägenheterna finns i storlekarna 1-3 rum och kök. I *Öregrund* finns 18 lägenheter fördelade på 2-3 rum och kök och alla lägenheter har balkong. På Norra Tullportsgatan i *Östhammar* finns 18 lägenheter i storlekarna 1-3 rum och kök. Lägenheterna ligger i fyra olika hus, byggda 1991. I ett av husen finns hiss. Här finns även tvättstuga och en gemensamhetslokal. Alla lägenheterna har inglasade balkonger/uteplatser. På Prästgatan i *Östhammar* finns 40 lägenheter i storlekarna 2-3 rum och kök, 26 av lägenheterna disponeras av kommunen som servicelägenheter (se nedan). I ett av husen finns tvättstuga och en gillestuga. Här finns även möjlighet till övernattnig för långväga gäster.

En *servicelägenhet* är en bostad som till viss del är anpassad till personer med funktionshinder. Lägenheterna finns till exempel på markplan eller är utrustade med hiss. Lägenheterna är i storleken 1 rum och kök till 2 rum och kök. Det finns ingen tillgång till gemensam service eller personalstöd. Hyresgästen får själv möblera din lägenhet. I kommunen finns servicelägenheter i *Öregrund* (38 lgh), *Östhammar* (37 lgh), *Gimo* (14 lgh) och *Österbybruk* (21 lgh).

Kvarboende, bostadsanpassning

Många kommuner tillämpar en kvarboendepincip med tanken om att äldre så långt det är möjligt ska kunna bo kvar i det egna hemmet. Som resultat av detta och ökat stöd i hemmet ökar andelen med hemtjänst och andelen med särskilt boende minskar i många kommuner. Möjligheten att skjuta upp äldres flytt till särskilt boende med endast ett antal månader kan ur ett längre perspektiv ha stor påverkan på såväl kostnadsutveckling som bostadsbehov. Den tekniska utvecklingen är nära sammanbunden med hur detta utvecklas. Socioekonomiska kalkyler har visat att bostadsanpassning i det egna hemmet, med resultatet att flytten till särskilt boende förskjuts med några månader, har stor påverkan på det totala behovet och kostnaden.

Hur nybyggnation av lägenheter i det ordinarie bostadsbeståndet sker idag kan också påverka behovet av särskilt anpassade lägenheter framöver. Om det redan från början går att säkerställa att lägenheterna utformas för att passa äldre (tröskelfritt, dusch, övriga utrymmen) kan behovet av särskilda bostäder påverkas och förskjutas. Detta inkluderar även hänsynstagande till service i närområdet, utemiljöer, med mera.

Sammanfattade synpunkter på bostäder från möten med kommuninvånare, politiker och tjänstemän.

- Det ska finnas valfrihet mellan flera olika boendeformer.
- Det ska finnas trygghetsboende/lägenheter med anpassade inslag såsom gemensamhetslokal på orten.

- Det ska finnas möjlighet till social gemenskap i anslutning till boendet. Boendets utemiljö ska vara fin och gärna ha utbud av aktiviteter.
- Bostäderna ska placeras så att det är nära till service.
- Det ska vara god tillgänglighet i och till bostäder.
- Man ska kunna ha husdjur i alla boendeformer.
- Det ska finnas wifi på särskilda boenden
- Boendekostnaderna ska vara rimliga.
- Det ska gå att bo kvar på den ort där man bor och i sitt eget hem så länge man vill.

Ett gott liv som äldre betyder att:

- Kommunen ska arbeta för att fler alternativ finns i utbudet av boendeformer för äldre.
- Kommunen ska skapa förutsättningar för byggande av seniorbostäder/trygghetsbostäder inom ramen för kommunens ansvar för bostadsförsörjningen.
- Kommunen ska uppmuntra och göra det attraktivt för företag, föreningar och kooperativa aktörer att etablera, förvalta och driva boenden avsedda för äldre.
- Bostaden ska kunna anpassas efter den enskildes behov.

Kultur och mötesplatser

Att vara socialt aktiv och ha en meningsfull uppgift har inte bara betydelse för välbefinnandet utan minskar även risken att drabbas av psykisk ohälsa och att i förtid utveckla demenssjukdom. Det är därför viktigt att på olika sätt stödja och stimulera tillkomsten av öppna verksamheter för samvaro och aktiviteter.

Kultur

Kultur i alla dess former har i ett flertal undersökningar visat sig vara viktigt för en ökad livskvalitet.

Tillgången till kulturella upplevelser är en självklarhet för alla åldrar. Musik, böcker och konst innebär en ökad livskvalitet för många äldre. Musikaliska upplevelser kan skapa gemenskap och vara ett sätt att nå människor som annars har svårt att kommunicera. Deltagande i olika former av kulturella verksamheter kan minska depression, öka gemenskap och kommunikationsförmågan. Kulturaktiviteter kan vara bra sätt att skapa möten mellan människor i olika åldrar.

Mötesplatser

Att bli äldre kan innebära färre sociala relationer än tidigare. Samtidigt vet man att tillgången till ett socialt nätverk ger bättre hälsa. Att besöka en mötesplats för äldre kan vara ett sätt att utöka sitt sociala nätverk.

Resultat från den nationella folkhälsoenkäten ”Hälsa på lika villkor” visar att ju högre ålder, desto färre är det i befolkningen som tycker sig ha en god hälsa. Samma utveckling gäller för det sociala deltagandet i samhällslivet, som minskar markant bland de äldsta i enkätstudien. Exempel på plats där socialt deltagande kan äga rum är studiecirkel/kurs, teater/bio, konstutställning, sportutställning, offentlig utställning (danstillställning eller liknande), större släktsammankomst eller privat fest.

Att vara delaktig i samhället betyder mycket för det sociala och samhällsliga inflytandet, vilket i sin tur är grunden för jämlik hälsa. Olika former av mötesplatser är exempel på miljöer där äldre fortsatt kan delta aktivt i samhällslivet. Det är en god investering i hälsa som bidrar till både sociala nätverk och till att skapa en mening i tillvaron.

Ofta är det redan aktiva personer som besöker mötesplatser och aktiverar sig på olika sätt, det är därför viktigt att nå dem som inte redan är aktiva. Innehållet i mötesplatserna kan därför behöva utvecklas och anpassas så att det attraherar även de som inte redan är aktiva.

I kommunen finns mötesplatser i Alunda, Gimo, Österbybruk, Öregrund och Östhammar. Exempel på aktiviteter som anordnas är musikunderhållning, gymnastik, andakt, berättardagar, teateruppvisning, filmvisning med mera. Det är även en träffpunkt för anhöriga att kunna träffa andra människor i samma situation.

Kulturhuset Storbrunn i Östhammar som beräknas stå klart hösten 2017, har som ambition att vara en mötesplats för alla och främja möten mellan olika åldersgrupper.

Sammanfattade synpunkter på kultur och mötesplatser från möten med kommuninvånare, politiker och tjänstemän.

- Det ska finnas tillgängliga samlingslokaler till rimlig hyra och med bra faciliteter.
- Bibliotek ska finnas och ha bra öppettider
- Biblioteksfilial på särskilt boende
- Det ska finnas aktiviteter för äldre utifrån var och ens förutsättningar. Blandat utbud. Studiecirklar, bio, kör, musik, dans.
- Kultur i vården ska fortsätta att finnas och utvecklas.
- Det ska finnas möjlighet till utevistelse
- Det är viktigt med tillgång till mötesplatser för att motverka ensamhet för äldre.
- Insatser från frivilliga ska möjliggöras och stimuleras.
- Biblioteken har en viktig roll som mötesplats.

Ett gott liv som äldre betyder att:

- Tillgängligheten i kommunens egna verksamheter och på allmänna platser ska ses över och vid behov förbättras.
- Det ska finnas ett rikt och varierat utbud av kulturaktiviteter med god tillgänglighet.
- Verksamheten inom ”Kultur i vården” ska fortsätta och utvecklas.
- Mötesplatser ska finnas tillgängliga oavsett var man bor i kommunen.
- Frivilliga insatser för att motverka ensamhet ska stimuleras.

Omsorg och service

Omsorg

Kommunens omsorg och vård av äldre ska kännetecknas av trygghet, delaktighet och ett värdigt och positivt bemötande. En social grundsyn och ett rehabiliterande förhållningssätt ska prägla verksamheten.

Kommunen har ett ansvar för att alla människor kan bo kvar hemma på ett sätt som svarar mot deras behov.

Hemtjänst är för personer som på grund av ålder, sjukdom eller funktionsnedsättning behöver stöd och hjälp för att kunna bo kvar hemma. Stödet kan bestå av:

- Städning
- Tvätt
- Inköp
- Tillsyn
- Hjälp med på- och avklädning
- Dusch
- Hjälp med toalettbesök
- Förflyttningar

När den enskildes behov av vård omsorg och trygghet inte kan tillgodoses i den egna bostaden kan det bli aktuellt med en annan boendeform.

Särskilt boende är ett boende för personer med ett stort och omfattande behov av tillsyn och omvårdnad. På ett särskilt boende finns det personal dygnet runt. Det finns även tillgång till sjuksköterska, läkare, arbetsterapeut och sjukgymnast. De boende har en egen lägenhet eller eget rum, men det finns också gemensamma utrymmen för sällskap och aktiviteter. I alla särskilda boenden finns boendeenheter för personer med demenssjukdom. För att beviljas särskilt boende ska man ha ett omvårdnadsbehov, som sträcker sig över större delen av dygnets timmar och som inte kan tillgodoses via hemtjänst, hemsjukvård eller andra insatser i hemmet.

Service

Kommunen erbjuder de som har fyllt 80 år ett förebyggande hembesök. Erbjudandet gäller de som inte redan har insatser från kommunens äldreomsorg med undantag för de som har färdtjänst. Vid besöket informeras om olika verksamheter, tjänster och aktiviteter som kan främja hälsan och underlätta vardagen. Det informeras även om riskerna för fallolyckor och åtgärder som kan förebygga fall.

I kommunen finns även möjlighet att gratis ta del av en ”fixar-tjänst” och på så sätt få hjälp i hemmet med sådant man på grund av ålder eller funktionshinder inte klarar själv. Det kan handla exempelvis handla om byte av glödlampor och proppar, tunga lyft, hänga upp tavlor och gardiner, flytta enstaka möbler, viss snöskottning. I uppdraget ingår inte fastighetsskötsel, städning, fönstertvätt, trädgårdsarbete, el-arbeten, följa med på aktiviteter eller läkarbesök eller handla.

Vinnova² har gjort en samhällsekonomisk kalkyl för fixartjänster. Sammanfattningsvis visar denna att om endast en liten del av de allvarliga fallskador som leder till slutenvård kan förhindras genom en fixartjänst så motsvarar kostnadsinbesparingen den genomsnittliga budgeten för en fixartjänst med en anställd person. Därtill kommer positiva bieffekter i form av att livskvalitetsförlust kan undvikas med mera. Vinnova gör en sammantagen bedömning att fixartjänster kan anses vara väl använda pengar sett ur såväl samhälleligt som kommunalt perspektiv.

Maten och måltiden

Maten och måltiden är värdefull för välbefinnandet och en central del av omsorgen. En näringsrik kost bidrar till att behålla hälsan och återhämtar sig efter sjukdom. Utöver att maten är god, näringsrik och av god kvalitet spelar måltiden en viktig roll som källa till sociala kontakter. Måltiden ska vara en stund att se fram emot och maten omväxlande och tillagad och serverad med omsorg. Måltidsmiljön ska vara behaglig och trivsamt. Social samvaro, trevlig dukning och uppläggning, tid för att se eller få maten beskriven, känna dofter och att i lugn och ro kunna äta är viktigt i en god måltidsmiljö.

Kompetens och personal

En vård och omsorg av hög kvalitet ställer stora krav på kommunen att rekrytera, behålla och kompetensutveckla personal i den omfattning som verksamheterna kräver. Ett av kommunfullmäktiges prioriterade mål är att Östhammars kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare. Socialnämnden har kopplat till detta mål formulerat mål om minskade sjuktal, förbättrad delaktighet, fler män i vården och ökade sysselsättningsgrader. Socialförvaltningen har arbetat fram en personalförsörjningsplan för åren 2016-2018. Planen beskriver bl a förvaltningens kompetensbehov, åtgärder för att attrahera, rekrytera och behålla personal samt åtgärder för kompetensutveckling. Utifrån planen ska en personalstrategi utarbetas som ska specificera hur arbetet med prioriterade åtgärder ska bedrivas.

Behov av en särskilt anpassad omsorg för personer från olika etniska eller språkliga grupper kan komma att behövas. Med stigande ålder kan efterfrågan öka på omsorg av personal som behärskar hemspråket och har en liknande kulturell bakgrund som omsorgstagaren. Flertalet av utländsk härkomst kommer dock även i fortsättningen att få omsorg och service inom den reguljära äldreomsorgen. Detta ställer krav på att verksamheten i större utsträckning måste bli mångkulturell och att personal finns med relevant kompetens och språkkunskap. Personalens kunskap och kompetens i olika språk ska ses som en tillgång och tillvaratas.

Särskild kompetens behöver säkras för vården och omsorgen av de demenssjuka och för äldre som lider av psykisk ohälsa.

² VINNOVA är Sveriges innovationsmyndighet. VINNOVAs uppgift är att främja hållbar tillväxt genom att förbättra förutsättningarna för innovation och att finansiera behovsmotiverad forskning

Anhöriga och närstående

Anhöriga och närstående är en stor resurs för många äldre personer och även för aktörer inom vården och omsorgen. Stöd till anhöriga ska finnas för att ge avlastning och förebygga ohälsa. Anhörigstödet är till för de som stödjer en närstående, genom att exempelvis vårda en partner i hemmet, genom att stödja en förälder som är sjuk eller stötta en närstående som flyttat till ett särskilt boende. Den som hjälper eller vårdar någon som på grund av långvarig sjukdom, ålder eller funktionshinder inte klarar sitt dagliga liv helt på egen hand kan ansöka om anhörigstöd. Det kan exempelvis vara maka eller make, sammanboende, förälder, barn eller barnbarn, släkting, granne eller en god vän.

Den närstående kan bo hemma eller på särskilt boende. Syftet med anhörigstödet är att ge den anhörige stöd och avlösning, olika redskap att hantera och underlätta sin situation samt öka tryggheten för den anhörige och den som vårdas. Stödet ska utformas i samråd med den anhörige utifrån önskemål och behov. I kommunen finns en anhörigkonsulent till vilken man kan vända sig och samtala om situationen som anhörig och få information, råd och stöd. Stöd kan ges genom olika hemtjänstinsatser eller regelbunden vistelse på en kommunens korttidsplatser. Som anhörig kan man även få avlastning genom avlösning i hemmet. Det innebär att någon kommer till hemmet och ger stöd och hjälp så att den anhörige kan lämna hemmet för att koppla av eller göra någon egen aktivitet. Anhörigcentrum finns på Vårdcentrum i Östhammar. På Anhörigcentrum erbjuds den som är anhörig att delta i friskvårdaktiviteter, föreläsningar, anhöriggrupper med mera.

Frivilligorganisationer, pensionärsorganisationer, studieförbund, kyrkor och samfund, handikapporganisationer och brukarorganisationer spelar en stor roll och utför stora insatser genom bl a besök, stödsamtal och ledsagning. Samarbete och samverkan samt stöd till dessa är därför av stor vikt.

Ett väl utvecklat anhörigstöd, där frivillig- och föreningsverksamhet är viktiga parter, fråntar inte kommunen det yttersta ansvaret för äldres goda vård, omsorg och service.

Sammanfattade synpunkter på omsorg och service från möten med kommuninvånare, politiker och tjänstemän.

- De som bor hemma ska få bra hjälp med hög personalkontinuitet för att känna igen de som ger hjälpen.
- Personalen ska ha tillräckligt med tid för brukarna, bl.a. för att motverka ensamhet.
- Det ska finnas valfrihet (utförare, personal, boende).
- Trygghetslarmens funktionalitet ska vara god och kontrolleras regelbundet.
- Det ska gå att få hjälp till utevistelse även för hemtjänstbrukare.
- Det ska vara möjligt att ha kvar sitt husdjur även i ett särskilt boende.
- Man ska få plats på boende när man behöver det.

- Alla ska ha rätt till en lägenhet med dygnet-runt personal/plats på särskilt boende.
- Det ska finnas möjlighet till parboende.
- Omsorgen ska utformas efter individen, man ska kunna fortsätta livet med sina vanor och hobbyer ungefär som vanligt efter flytt till särskilt boende.
- Maten ska vara näringsrik och god. Måltidsmiljön ska vara bra.
- Vård och omsorg ska få tillräckliga resurser, det ska finnas utbildad, kunnig och lämplig personal.
- Det ska finnas personal som kan brukarens modersmål.
- Personalen ska ha ett gott bemötande.
- Anhöriga ska få råd och hjälp.

Ett gott liv som äldre betyder att:

- Kommunen ska erbjuda ett varierat utbud av stöd- och hjälpinsatser.
- Hemtjänstens insatser ska bidra till att man som äldre kan få bo kvar i sin bostad så länge man själv önskar.
- Det ska finnas olika boendeformer som är anpassade efter den enskildes behov.
- Den enskilde ska ges möjlighet att välja på och ha inflytande över sitt boende.
- Det ska finnas ett varierat individanpassat utbud av stöd- och hjälpsinsatser för dem som vårdar anhöriga och närstående.
- Stöd till anhöriga ska finnas för att ge avlastning och förebygga ohälsa.
- Samarbete och samverkan samt stöd till frivilligorganisationer ska främjas.

Hälso- och sjukvård

Kommunens ansvar

Kommunen ansvarar för hemsjukvård i särskilda boenden och i personers ordinarie boenden upp till och med sjuksköterskenivå. Region Uppsala ansvarar för läkare och andra sjukvårdsinsatser. Den som behöver sjukvård i hemmet i mer än 14 dagar, har fyllt 17 år och inte kan ta sig till sjukvården kan få rätt till hemsjukvård.

Demens

En grupp som påverkar behoven av vård och omsorg nu och framöver är de som får en demensdiagnos. Det saknas tillförlitliga register över personer med demensdiagnos i Sverige. Socialstyrelsen har dock gjort bedömningar av antalet och den förmodade utvecklingen. Risken för att insjukna i en demenssjukdom har inte ökat, däremot ökar antalet personer med demens framöver då 40-talisterna uppnår den ålder då frekvensen av demensdiagnoser ökar. Demenssjukdomar är vanligare bland kvinnor än bland män och kan inte bara förklaras av att kvinnor blir äldre.

Östhammars kommun har en dagverksamhet som vänder sig till dem som har en demenssjukdom eller minnesproblematik som påverkar dem i sin vardag. För att få gå på dagverksamheten krävs ett beslut från en biståndshandläggare. De som arbetar på dagverksamheten har utbildning inom demens. På dagverksamheten genomförs aktiviteter tillsammans eller enskilt utifrån intresse och önskemål. Exempel på aktiviteter är högläsning, spela kort, måla, lyssna på musik, gympa, bakning, promenader och utflykter. Det finns även tillgång till gym, spa, bastu, ljusrum och naturrum.

Multisjuka

Sveriges befolkning ökar vilket för hälso- och sjukvården innebär en utmaning. Dessutom lever vi allt längre och vi vet att folksjukdomarna ökar med ålder vilket gör att antalet patienter med folksjukdomar blir fler. Den ökade livslängden gör också att antalet multisjuka förväntas öka. Enligt en studie av Epidemiologiskt Centrum har andelen multisjuka varit konstant under de senaste åren, vilket genom ökningen av antalet äldre innebär att antalet multisjuka ökar.

Med multisjuk avses personer som har någon komplicerad diagnos eller flera olika, problem med nedsatt rörlighet och ork, samt behov av rehabiliterande och/eller funktionsuppehållande insatser under lång tid. Detta gör att den multisjuka äldre har ett extra stort behov av en individanpassad, trygg, bred, samordnad och kontinuerlig vård som minimerar behovet av återkommande oplanerade vårdtillfällen i slutenvården. Detta kräver en flexibel organisation och lösningar som fungerar över vårdgivar- och huvudmannagränser.

Psykisk ohälsa

Enligt Socialstyrelsen lever omkring 20 procent av alla äldre med psykisk ohälsa. Ångesttillstånd och depression är vanliga hos personer över 65 år, 11–15 procent av personer över 65 år har vid något tillfälle haft en depression, vilket är

en högre andel än för befolkningen i stort. Det finns flera orsaker till psykisk ohälsa bland äldre personer. Åldrandet för ofta med sig förluster av förmågor, förändrad identitet och ett försvagat socialt nätverk genom förlust av anhöriga och vänner. Även vissa läkemedel kan utlösa psykiska besvär som en biverkning. Problemet med psykisk ohälsa ställer stora krav på vårdens och omsorgens organisation och personalens kompetens då den psykiska ohälsan berör många områden såsom äldreomsorg, socialtjänst, primärvård, geriatrik och psykiatri.

Vård i livets slutskede

Många vill leva sina sista dagar hemma, andra har behov av sjukhusets resurser. Alla människor har rätt till ett värdigt slut på lika villkor. Vård och omsorg ska finnas där den enskilde befinner sig och ingen ska mot sin vilja eller i onödan behöva flytta mellan boende och sjukhus.

Särskilda korttidsplatser med särskilt utbildad personal kan för personer som är i livets slutskede och deras närstående bidra till trygghet och värdighet.

Samverkan med Region Uppsala

I Östhammars kommun sker utvecklingen av närvård i samverkan med Region Uppsala, enligt en överenskommelse som undertecknades med Landstinget i Uppsala län 2010. En arbetsgrupp är tillsatt för att utveckla vårdprocesser kring äldre. Gruppen arbetar för en gemensam rehabiliteringsorganisation, förebyggande hälsoarbete, samordnade insatser och för individuella planeringar och rutiner.

Vid vårdcentrum i Östhammar finns Närvårdsenheten som har 18 vårdplatser och drivs av Östhammars kommun i samverkan med Region Uppsala. Målgruppen är främst multisjuka äldre med behov av tillfällig vård dygnet runt. Verksamheten bedrivs i enlighet med Hälso- och sjukvårdslagen och Socialtjänstlagen.

Närvårdsenheten erbjuder idag:

- Medicinska utredningar, diagnostik och behandling inom allmänmedicinsk behandling.
- Medicinsk behandling som inte kan ges i bostaden och inte behöver specialistsjukhusets resurs.
- Sviktplatser för den specialistanknutna hemsjukvården
- Rehabiliteringsinsatser
- Utredning om omsorgsbehov
- Vård i livets slutskede (palliativ vård).

Enheten bemannas av läkare, sjuksköterskor, undersköterskor, sjukgymnast och arbetsterapeut. Läkartjänsten är organisatoriskt knuten till Region Uppsala och övrig personal har sin anställning vid Östhammars kommun.

Sammanfattade synpunkter på hälso- och sjukvård från möten med kommuninvånare, politiker och tjänstemän.

- Personer med demens ska inte bo på samma avdelningar som andra brukare.
- Mobila närvårdsteam är viktigt för både multisjuka och äldre med psykisk ohälsa
- Kompetens kring traumabearbetning från upplevelser från krig och förföljelser måste säkerställas för målgruppen.
- Vården ska tillvarata det friska och arbeta förebyggande både fysiskt och psykiskt.
- Det ska finnas vårdcentraler på de fem större tätorterna.
- Husläkarsystemet i primärvården ska fungera, så att man får träffa samma läkare.
- Läkemedelsgenomgångar ska vara möjligt att få för alla.
- Det ska finnas tandläkare.

Ett gott liv som äldre betyder att:

- Vården och omsorgen av de demenssjuka ska fortsatt vara prioriterad.
- Den enskildes vilja och behov ska vara styrande för kommunens vård- och omsorgsinsatser i livets slutskede.
- Insatser ska göras för att förbättra äldres psykisk hälsa.
- Den enskilde efter sjukhusvistelse vid behov ska kunna erbjudas fortsatt vård och omsorg vid närvårdsenheten.

Övrig samhällsservice

En av grundförutsättningarna för att kunna bo på en plats – oavsett vilken – är att det finns tillgång till den samhällsservice som behövs.

Exempel på samhällsservice är vårdcentraler och sjukhus, bibliotek, post, apotek, bank, skola, förskola, bibliotek, trossamfund, kultur-, idrotts- och fritidsanläggningar, socialtjänst m m. En tillgänglig samhällsservice har betydelse för invånarnas upplevelse av en trygg och attraktiv livsmiljö och ger förutsättningar för ett aktivt deltagande i samhällslivet.

Kommunen svarar för en stor del av samhällsservicen, t ex förskola, skola, socialtjänst och äldreomsorg och har därmed möjlighet att påverka omfattning och innehåll i tjänsterna inom dessa områden.

Kommunen har inte samma rådighet över andra delar av samhällsservicen, som exempelvis sjukhus, vårdcentraler, post, apotek och bank.

Sammanfattade synpunkter på övrig samhällsservice från möten med kommuninvånare, politiker och tjänstemän.

- Det ska finnas tillgång till juridisk information, myndighetsinformation och få hjälp med ekonomiska ärenden.
- Det ska finnas support för IT-frågor i form av exempelvis en "IT-fixarNisse".
- Gode män ska få utbildning.
- Det ska vara nära till service såsom bank, apotek, vårdcentral, livsmedelsbutik.
- Det ska finnas flera livsmedelsaffärer på orten, för att konkurrens ska uppstå.
- Det ska finnas tillgång till bankservice med kontanthantering.

Ett gott liv som äldre betyder att:

- Det ska finnas tillgång till hjälp och stöd i juridiska och ekonomiska frågor.

Uppföljning och utvärdering

Äldreplanens intentioner och målsättningar ska följas upp. Resultat och effekter ska analyseras och bedömas.

Nämnderna ska i verksamhetsplanerna beskriva och formulera mål som på ett tydligt sätt kan härledas till ambitioner och viljeyttringar i äldreplanen. Måluppfyllelsen ska vara möjlig att mäta eller bedöma.

Uppföljningen ska göras inom ramen för respektive nämnds ordinarie uppföljning av verksamheten.

Nämnderna redovisar årligen i verksamhetsberättelsen genomförda aktiviteter, vilka resultat och effekter som uppnåtts samt måluppfyllelse.

En samlad redovisning av aktiviteter och måluppfyllelse görs i kommunens årsredovisning.

Utvärdering av äldreplanens effekter görs efter planperiodens slut.

REMISSUPPLÄGGA